

SLAVENSKI

Tiskovina ■ Poština plačana pri pošti 64290 Trzin

P.n. 1

Koroška osrednja knjižnica
"Dr. F. Sušnik"
Na gradu 1
62390-RAVNE NA KOROŠKEM - YU

SLOVENSKI VESTNIK, Tiskovna ul. 16, A-9020 Celovec
Zastopnik za YU: ABIT-026, P.P. 171, 61000 Ljubljana

CELOVEC
SREDA
12. SEPT.
1990

Letnik XLV.
Štev. 55 (2570)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
din. 10

P. b. b.

Prijave k dvojezičnemu pouku možne do 21. septembra!

Te dni imajo starši na dvojezičnem ozemlju še možnost, da prijavijo svoje/ga otroka/e k dvojezičnemu pouku. Če se boste odločili za prijavo, boste s tem koristili svojemu otroku, ker mu boste odprli vrata v dve kulturi, mu z znanjem dveh jezikov nudili več poklicnih možnosti, mu olajšali učenje drugih (tujih) jezikov.

Zavedajte se vaše odgovornosti za bodočnost otrok/a in ga/ jih prijavite k dvojezičnemu pouku!

Tatjana Messner in Rosina Fasching (desna slika) hočeta s stavko doseči takojšnjo ustanovitev javne dvojezične šole v Celovcu. Med prvimi, ki sta izrazila svojo solidarnost s stavkajočima, sta bila glavni kandidat ZAL Johannes Voggenhuber in tajnik ZSO dr. Marjan Sturm (leva slika).

Šolski poskus kot rešitev?

Šolski referent v koroški deželni vladi deželni svetnik Herbert Schiller je v razgovoru s Slovenskim vestnikom najavil, da bo ministrica Hawlikovi kot rešitev problema predlagal za to leto uvedbo dvojezičnega pouka v Celovcu v obliki šolskega poskusa. Po mnenju Schillerja bi taka rešitev bila možna in tudi ne bi bil potreben pristanek Haiderja.

Gladovna stavka za ljudsko šolo: val solidarnosti s stavkajočima!

Razburljiv začetek šolskega leta 1990/91 za koroške Slovence v Celovcu. Po večdnevni živčni vojni okrog dvojezične trgovske akademije, v kateri deželni glavarju Haiderju ni uspelo preprečiti ustanovitve te za slovensko narodnostno skupnost tako pomembne izobraževalne ustanove, je od ponedeljka naprej v ospredju javnega interesa gladovna stavka članov skupnosti staršev za ustanovitev javne dvojezične ljudske šole v Celovcu. Tatjana Messner ter

Rosina Fasching s stavko zahtevata ustanovitev od ustavnega sodišča določeno javno dvojezično ljudsko šolo s tem šolskim letom.

Gladovna stavka je časovno neomejena in poteka v pisarni deželnega glavarja Haiderja v stavbi urada deželne vlade v Celovcu, saj je Haider – kot že v zadevi okrog dvojezične trgovske akademije – kot šef vlade in predsednik deželnega šolskega sveta politično odgovoren za preprečitev ustanovitve

javne dvojezične ljudske šole v Celovcu.

Akcijo, s katero starši od deželnega glavarja zahtevajo takojšnjo določitev lokacije in ustanovitev šole, dodelitev dvojezičnega učitelja oz. učiteljice za dvojezični pouk ter podaljšanje roka za prijave k dvojezičnemu pouku za to šolo v Celovcu, je medtem že podprla vrsta organizacij in osebnosti, med njimi Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Strokovno združenje pedagoških delavcev, Klub slovenskih

občinskih odbornikov, Delovna skupnost slovenskih socialdemokratov na Koroškem, Zveza slovenskih žena, Zelena alternativa Avstrije z manjšinsko kandidatko Terezijo Stoisicevo na čelu, mag. Waltraud Schütz v imenu socialističnih žena iz Linza ter drugi. S solidarnostnimi telegrami pa so številna kulturna društva z Zilje, iz Roža in Podjune izpričali svojo podporo stavkajočima materama. Včeraj dopoldne pa so prišle tudi prve solidarnostne izjave iz matične Slovenije.

Poziv sosvetu

Člani ZSO v narodnostnem sosvetu za Slovence Feliks Wieser, Marjan Sturm, Janko Malle ter Mirko Messner so v posebnem pismu pozvali vse člane tega gremija, da naj na naslednji seji podprejo predlog, da sosvet za Slovence poziva deželnega glavarja Haiderja, da le-ta nemudoma izpolni zahtevo skupnosti staršev po ustanovitvi javne dvojezične ljudske šole s šolskim letom 1990/91, kot je to določilo ustavno sodišče v svoji odločbi decembra 1989.

PREBERITE

Slovensko prosvetno društvo „Bilčovsu vabi na

Podijsko diskusijo

danes/heute 12. septembra 1990, ob 20.30 v gostilni/Gasthof Ogris v Bilčovsu/Ludmannsdorf. o temi „Manjšinska politika v Avstriji – Nov začetek ali bližajoči se konec?“, „Minderheitenpolitik in Österreich – Eine neue Wende oder bloß der Anfang vom Ende.“

Vabljeni/Eingeladen: predstavniki v parlamentu zastopanih strank/Vertreter der im Nationalrat vertretenen Parteien.

Doslej najavljeni/Bisher zugesagt haben: dež. poslanec/LABg. Peter Kaiser (SPÖ), mag. Terezija Stoisic (Zelena alternativa/Grüne Alternative.

Odločen nastop ZSO v Ljubljani

Nova slovenska vlada je do dobre mere soodgovorna za čedalje večji razdor med slovenskimi organizacijama na Koroškem, saj je po 20 let trajajočem enakopravnem obravnavanju obema slovenskima osrednjima organizacijama v Celovcu sama ustvarila precedenčni primer. Kajti dva dneva pred načrtovanim obiskom koroškega deželnega glavarja Haiderja v Ljubljani se je prvič zgodilo, da je ena izmed obeh organizacij, ZSO, bila izključena iz informacijskega pogovora slovenske vlade s koroškimi Slovenci. To je preteklo sredo izpostavil predsednik ZSO dipl.inž. Feliks Wieser na tiskovni konferenci v Ljubljani.

Da je slovenska vlada zaradi svojega ravnanja res v nerodni situaciji, dokazuje dejstvo, da je na tiskovni

pogovor ZSO bil poslan sam minister za Slovence v inozemstvu dr. Janez Dular. Predstavnikom slovenskega tiska je svoj nepričakovani nastop obrazložil s potrebo, da v zvezi z nekaterimi nejasnostmi posreduje odgovore. Dr. Dular je povedal, da na običajni informacijski pogovor s predstavniki manjšine pred uradnim obiskom političnih predstavnikov Koroške nista bila vabljeni NSKS in ZSO, temveč novi KOKS, ki ga slovenska vlada zdaj smatra kot poglavitnega in uradnega pogovornega partnerja. Vrata za druge organizacije naj bi pa kljub temu ostala še odprta. Tiskovna konferenca ZSO tik pred Haiderjevim obiskom (le-ta je bil odpovedan šele v sredo popoldan) ni pametna poteza, je dejal dr. Dular, ker se na ta način

pogloblja videz tako razdora med koroškimi Slovenci kakor tudi razdora dela manjšine z novo slovensko vlado.

Polemični nastop ministra je izzval polemičen odgovor s strani Wieserja: „ZSO si organizacijskega zastopstva ne bo pustila vzeti. Koroški Slovenci ne potrebujemo novega organizacijskega zastopstva, ker avstrijska vlada – celo na zakonski osnovi – priznava obe osrednji organizaciji. Rabimo pa koordinacijski odbor med obema osrednjima organizacijama.“ Poleg tega, da KOKS ne more razveljaviti statusa ZSO in NSKS kot legitimirani zastopniki manjšine, je glavno odprto vprašanje v zvezi z novim koordinacijskim odborom vprašanje poslovnika. Wieser je poudaril, da je za ZSO sodelovanje

v takem odboru le sprejemljivo, če bo sklepanje o najvažnejših zadevah – npr. o zakonskih osnutkih – potekalo na osnovi dvotretjinske večine. Celo KEL o važnih zadevah sklepa na tej osnovi – to je navsezadnje bil razlog za odstop Karla Smoleja, ker na zborovanju svoje organizacije ni prodril s predlogom o samostojni kandidaturi pri državnoborskih volitvah –, je nakazal predsednik ZSO. Wieser je tudi izrazil željo, da bi morale strankarske diskusije ostati izključene iz KOKS. Če slovenska vlada podpira stranko KEL, potem naj bi imela vsaj korektne odnose tudi do Slovencev v SPÖ in ZAL – dejansko pa je pristojni minister Dular pri nedavnem pogovoru v Železni Kapli označil slednje kot nezanesljive in kot po-

(dalje na 2. strani)

Odločen nastop v Ljubljani

(nadaljevanje s 1. strani)

daljšano roko strank, ga je kritiziral Wieser (dr. Dular na ta očitek ni kaj odvrnil).

Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm je temu dodal, da je bil Haider po svoji izvolitvi za deželne glavarja prvi politik, ki je izrecno izpostavil, da ZSO zanj ni pogovorni partner ter tako začel z delitvijo koroških Slovencev v 'dobre' in 'slabe'. Zavrnil je tudi argumentacijo ministra Dularja, češ da želi slovenska vlada s KOKS imeti na voljo kompetentnega uradnega pogovornega partnerja, ne pa posamezne organizacije, katerih nesoglasja naj bi bila shizoidna. Sturm: „Ne gre za fenomen shizoidnosti, temveč za včasih kar bistveno razlikujoča se vsebinska in politična izhodišča.“ Dr. Joža Messner je za iniciativo celovških staršev ABCC

informiral o stanju zadev v zvezi s Haiderjevim preprečevanjem ustanovitve javne dvojezične ljudske šole v Celovcu. Pozval je slovensko vlado, naj se v pogovorih s koroško deželno vlado zavzame za takojšnjo ustanovitev tako javne dvojezične

ljudske šole kakor tudi dvojezične trgovske akademije v Celovcu. V zvezi s pred kratkim predstavljenim deželnim osnutkom za novelizacijo zakona o manjšinskem šolstvu pa je dr. Messner opozoril na to, da le-ta restriktivno tolmači ugotovitve

ustavnega sodišča in da predvideva možnost ugotavljanja slovenske narodne pripadnosti kot pogoj za uveljavljanje pravice do dvojezičnega pouka. Pozval je slovensko vlado, da zavrne ta zakonski osnutek kot izraz nacionalne nestrpnosti.

Italijanska in madžarska manjšina pri Peterletu

V zvezi z narodnostnimi skupnostmi v Sloveniji ni toliko problemov, da jih ne bi bilo mogoče rešiti. V okviru demokratizacije bo prišlo tudi do marsikaterih sprememb za manjšine – na primer v okviru nove ustave –, vendar bodo glede njihove zaščite ostali vsaj na sedanjih ravni. Nova slovenska vlada narodnih skupnosti ne smatra samo za obogatitev in za most temveč kot partnerja. To je izpostavil šef nove slovenske vlade Lojze Peterle na sprejemu predstavnikov madžarske in italijanske narodne skupnosti v Sloveniji preteklo sredo v Ljubljani. Poudaril je tudi, da mora manjšina imeti več pravic kot večina, ker je potrebna večje zaščite. Glede asimilacijskega vprašanja je predsednik vlade dejal, da „nadaljevanje asimilacije Sloveniji ne bi bilo v čast, saj imamo dovolj slabih izkušenj s statističnim izumiranjem naših slovenskih manjšin v zamejstvu.“

Predstavniki madžarske narodne skupnosti v Pomurju (Maria Pozsowec, Ernest Gorž, Jože Car in Rozalija Krčmar) so na sprejemu razložili, da se Madžari v Sloveniji v svojem območju v prvi vrsti soočajo z gospodarskimi

problemi, ki so postali važen dejavnik pri odseljivanju in asimilaciji. Zahtevali so ustrezen gospodarski pospeševalni načrt za Pomurje (zlasti za izgradnjo prometnega omrežja in predelovalne industrije ter za razvoj kmetijstva). Izboljšale naj bi se tudi nekatere zadeve na področju dvojezičnega šolstva (ponudba za srednje šole, metodologija pouka) in medijev (manjkajo npr. kadri za madžarske radijske oddaje).

Predstavniki italijanske narodne skupnosti na Obali (Daniela P. Jankovič, Roberto Batelli in Silvano Sau) so izpostavili, da so

ustavne spremembe in demokratizacija družbe v minulemu letu kakor nova kri oživile in obnovile politične, družbene in gospodarske dejavnosti italijanske manjšine. Manjšina je letos spomladi z lastnim zastopstvom uspešno sodelovala na volitvah. Na splošno so predstavniki italijanske manjšine napravili vtis, da so znali v preteklosti reševati svoje probleme bolje kakor pa madžarska narodna skupnost.

Eno izmed nakazanih odprtih vprašanj pa je zahteva po enotnih odnosih Slovenije in Hrvaške do institucij italijanske manjšine v vsej Istri.

Srečanje Zelenih iz treh dežel, Slovenija, Avstrija, Italija:

O politiki in kulturi sožitja med večino in manjšino

Sodelujejo med drugimi:

- dr. Dušan Plut, Zeleni Slovenije, član predsedstva republike Slovenije
- mag. Terezija Stoisić, kandidatka Zelenih za avstrijski državni zbor in govornica manjšin Zelene-Alternative
- mag. Marijana Grandits, kandidatka Zelenih za avstrijski državni zbor
- dr. Joža Messner in dr. Sepp Brugger, člana delovnega krožka manjšine v Zeleni-Alternativi
- zastopniki Zelenih iz tržaške in goriške pokrajine
- zastopniki Zelene-Alternative Koroške

Kraj: Kulturni dom "Danica" v Šentprimozu
Čas: v soboto, 15. 9. 1990, s pričetkom ob 15.00 uri

Ob 20.00 uri zaključek srečanja s kulturnim sporedom. Nastopa madžarska skupina "KALYI JAG", kar pomeni "Črni ogenj" – originalna romska (ciganska) glasba.

Prisrčno vabljeni!

V Selah za 10. oktober ne bo slovenskih napisov

Za zaprtimi vrati je razpravljal pretekli torek občinski svet o postavitvi dvojezičnih krajevnih napisov za 10. oktober. Župan Engelbert Wasner (SPÖ) je s pomočjo svoje frakcije izključil občinstvo z razprave o točki 8 dnevnega reda. To je bila točka, zaradi katere je Enotna lista sejo sploh sklicala. Na prejšnji seji, ki je bila pred mesecem, je namreč občinski svet odklonil nujnostni predlog

EL o postavitvi dvojezičnih topografskih napisov. Da morajo napisi biti postavljeni, to je občinski svet soglasno določil že leta 1982.

Razprava je trajala več kot uro in se končala z večinskim sklepom, da 10. oktobra ne bodo postavljali tabel s slovenskimi napisi. Občina pa bo naročila krajevne napise za kraje Sele-Šajda, Sele-Homeliše, Sele-Košuta, Sele-Srednji kot in Sele-Zvrhnji

Odprto pismo uredništva SV dr. M. Grilcu

Uredništvo Slovenskega vestnika je naslovilo pretekli teden v solidarnost in podporo kolegu novinarju Francu Wakounigu na predsednika NSKS dr. Matevža Grilca pismo, v katerem zahteva takojšnji preklic neutemeljene odpustitve kolega Franca Wakouniga ter njegovo ponovno namestitev v uredništvo. Solidarnostna pisma so na odgovorne pri NSKS naslovili tudi kolegi iz drugih uredništev koroških časopisov. Uredništvo „nt“ pa je v posebni solidarnostni izjavi zahtevalo konsekvence za tiste, ki so se za to odpustitev odločili.

Spoštovani gospod predsednik!

Z veliko zaskrbljenostjo smo izvedeli, da je NSKS kot izdajatelj lista „naš tednik“ odpustil brez odloga urednika Franca Wakouniga. Ravnanje odgovornih je za slovenske novinarje na Koroškem nesprejemljivo in brez vsakršne podlage, tako da Vas pozivam, da takoj in brez vsakih pogojev prekličete odpustitev kolega Franca Wakouniga.

Franc Wakounig je deležen ne le vsestranske solidarnosti vseh članov uredništva Slovenskega vestnika, temveč tudi drugih koroških in vseavstrijskih medijev ter kolegov iz Slovenije, ki so prav tako z velikim začudenjem in ogorčenostjo izvedeli o odpustitvi kolega Franca Wakouniga.

Opozoriti Vas hočem tudi na to, da je kolega Franc Wakounig zastopnik slovenskih novinarjev v novinarskem sindikatu, ter da bomo tudi po tej poti podvzeli vse potrebne ukrepe za preklic neodgovornega ravnanja z enim izmed naših najbolj priznanih kolegov.

V pričakovanju, da boste preklicali odpustitev kolega Franca Wakouniga, Vas pozdravlja

Celovec, dne 5. 9. 1990
uredništvo SV

ZELENA ALTERNATIVA – Zeleni v parlamentu
GRÜNE ALTERNATIVE – Grüne im Parlament

Državnozborske volitve 1990

Diskusijske prireditve

s kandidatinjo za državni zbor
in zastopnico manjšin v Zeleni alternativni

mag. Terezijo Stoisić

“MANJŠINE V PARLAMENT!”

Predstavitve programa:

“Za novo kulturo sožitja med manjšinami in večinami”
Zahteve in pričakovanja Zelenih ob državnozborskih volitvah 1990

Škofiče (Posojilnica):	ne., 16. 09. 1990 ob 20. uri
Šentjakob v R. (Posojilnica):	po., 17. 09. 1990 ob 20. uri
Železna Kapla (Hotel Obir):	to., 18. 09. 1990 ob 20. uri
Pliberk (Posojilnica):	sr., 19. 09. 1990 ob 20. uri

Na prireditvah v Škofičah in Šentjakobu v Rožu bo sodelovala tudi kandidatinja Zelenih za državni zbor, Hrvatica mag. Grandits Marijana z Gradišanskega.

Prisrčno vabljeni!

kot in jih bo „po ureditvi vseh uradnih poti pri cestni upravi in na okrajnem glavarstvu“ tudi postavila.

Imeni krajev Sele-Borovnica in Sele-Cerkev pa naj se posredujeja sosvetu, ki naj bi odločil o pravilnosti napisov, kajti v uporabi sta tudi Sele-Frajboh in Sele-Fara.

Občinski svet je tudi ostal pri svojem sklepu, da Selani na desetooktobrskih proslavah v Celovcu ne bodo korakali. Vzrok je na žalost zgolj dobičarskega značaja: od plebiscitnega daru dežele Sele ne dobijo niti groša.

Do napovedanega obiska koroškega deželnega glavarja Haiderja pri slovenski vladi pretekli četrtek ni prišlo. Aktualni dogodki v zvezi z vprašanji šolstva za slovensko manjšino na Koroškem - odredba ministrstva za pouk glede trgovske akademije in njena zavrnitev s strani Haiderja - so načrtovanemu srečanju, na katerem naj bi tekla beseda tudi o izboljšanju pogojev za enakopraven razvoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem, dala povsem neugodno in neprimerno izhodišče. Predsednik slovenske vlade dr. Lojze Peterle obiska delegacije koroške deželne vlade ni odpovedal, pač pa preložil na čas po 10. oktobru. Odločitev nove slovenske vlade je v zvezi z manjšinskopolitičnimi vprašanji vsekakor najodločnejše dejanje Slovenije v preteklih desetih letih.

Predsednik IS Slovenije
Lojze Peterle

Deželni glavar Koroške Jörg
Haider

Peterle: Haider je poslabšal izhodišča za plodne pogovore

PIŠE IGOR SCHELLANDER

Za preložitev obiska predstavnikov koroške deželne vlade pod vodstvom deželnega glavarja Haiderja so se odločili dan pred napovedanim obiskom, v sredo popoldne. Povod za odpoved je bila Haiderjeva zavrnitev odredbe zveznega ministrstva za pouk na Dunaju v zvezi z ustanovitvijo dvojezične trgovske akademije v Celovcu. Ne glede na to, da je koroški deželni glavar zavrnitev utemeljil s formalnimi napakami, ki naj jih vsebuje odredba ministrice Hawlicek, je slovenska vlada njegovo ravnanje lahko interpre-

tirala samo kot demonstrativno dejanje in kot poslabšanje izhodišč za bilateralne pogovore, ki naj bi po želji vlade dr. Peterleta ustvarile tudi boljše pogoje za enakopraven razvoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Predsednik slovenske vlade dr. Lojze Peterle je odločitev o preložitvi obiska posredoval javnosti v zgodnjih popoldanskih urah. Pred tem se je o tem posvetoval na koordinacijski seji svojih ministrov ter vprašal po mnenju o tej odločitvi tudi predstavnike slovenske manjšine na Koroškem (dejansko

samo tiste, ki so trenutno zastopani v KOKS). Dr. Peterle je izrazil svoje razočaranje nad tem, da je „res zaskrbljujoča obremenitev pogovornih izhodišč“ nastala prav pred prvim uradnim srečanjem, ki naj bi postalo začetek formalnih stikov in konstruktivnega sodelovanja med novo slovensko vlado in deželo Koroško. Haiderjeva zavrnitev odredbe o ustanovitvi trgovske akademije je izredno poslabšala možnosti za pogovor, saj je s tem postala vprašljiva tudi načelno izražena volja po izboljšanju medsebojnih odnosov glede na situacijo slovenske narodne skupnosti na Koroškem, je poudaril dr.

Peterle.

Preložitev obiska na čas po 10. oktobru nikakor ni demonstrativen korak slovenske vlade - demonstrativna je bila le poteza koroškega deželnega glavarja. Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel je v zvezi s preložitvijo obiska pripomnil, da Koroška kljub temu sodi med privilegirane pogovorne partnerje nove slovenske vlade.

Nobeno vabilo

V Ljubljani so z začudenjem reagirali na Haiderjevo izjavo na tiskovni konferenci, češ da je pismeno povabil predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta na 10.-oktobrsko praznovanje v Celovec. „Takega vabila ne poznamo“, je dejal predsednik Peterle v intervjuju za radio in dodal, da si v trenutni situaciji ne more predstavljati udeležbe na proslavi, ki ne bo kazala v bodočnost, marveč bo še preveč povezana s preteklostjo in bo vsilila vtis zmage Nemcev nad Slovenci.

„Slovenci in slovenska vlada“

IVAN LUKAN

Na posebni tiskovni konferenci v pompozni zrcalni dvorani v poslopiju urada koroške deželne vlade v Celovcu je Haider dan po odpovedi svojega obiska s strani slovenske vlade skušal prekriti avstrijski javnosti svoj prvi veliki zunanjepolitični polom.

Najprej je krivil za to koroške Slovence oz. njihove notranje razprtije, potem pa je udaril tudi po slovenski vladi, kateri je bila dobrodošla zadeva okoli trgovske akademije, saj slovenska vlada za načrtovan razgovor ni še imela konkretnega odgovora glede hidroelektrarne na Golici ter glede jedrske elektrarne v Krškem. „Razgovor na nivoju, kot je bil predviden, je smiselno le tedaj, ko je tudi možno resno pričakovati konkretne rezultate oz. dogovore med deželama“, se je širokoustil Haider.

V svoji očitni užaljenosti je Haider kritiziral še predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta zaradi nedavnega obiska pri deželnem glavarju avstrijske zvezne dežele Štajerske, saj se je Peterle srečal z dr. Krainerjem kljub dejstvu, da le-ta za svojo deželo niti ne priznava

veljavnost 7. člena avstrijske državne pogodbe. To ni konsekvantna drža, je menil Haider in dodal, da se zadeva okrog trgovske akademije sploh ne da primerjati z nepriznavanjem Slovencev na avstrijskem Štajerskem. Da pa s svojim nastopom ne bi preveč priza-

del slovensko vlado, je ob koncu še poudaril, da je seveda za poživitev dialoga med Koroško in Slovenijo ter da je že povabil Peterleta na praznovanje sedemdesetletnice plebiscita 10. oktobra v Celovec. Dodal pa je, da odgovora na to vabilo še ni dobil.

Stavba Izvršnega sveta Slovenije v Prešernovi cesti v Ljubljani, v kateri je bil načrtovan razgovor med Peterletom in Haiderjem.

Tako so se odločili

Odločitev nove slovenske vlade pod vodstvom ministrskega predsednika dr. Lojzeta Peterleta je prav gotovo eden izmed najbolj pogumnih korakov uradne Slovenije od začetka osemdesetih let naprej. Ne glede na gospodarsko zelo težavna izhodišča pri utrjevanju slovenske suverenosti in ne glede na neformalno navezovanje dobrososedskih stikov (npr. v okviru neuradnega srečanja s Haiderjem na Koroškem ob kozarčku vina) je Peterle s potrebo po preložitvi obiska dal Haiderju in javnosti vedeti, da Slovenija ni več pripravljena spremljati do zdaj na Koroškem prakticiranega neokusnega kockanja za usodo slovenske narodne skupnosti.

Odločitev v Ljubljani je Haiderja očitno kar prese-netila. Kako naj si sicer razlagamo njegovo užaljeno reakcijo: takoj ko je prispela vest o preložitvi obiska iz Ljubljane v Celovec, je preko deželne tiskovne službe razglasil, da je pravzaprav sam odpovedal obisk, ker se ne da izsiljevati od katerikoli tuje vlade. To dezinformacija so nekateri avstrijski listi nepreverjeno prevzeli, kakor pač prevzemajo tudi razne druge Haiderjeve širokoustne in dezinformativne izjave. Dan navrh deželni glavar na svoji tiskovni konferenci te zadeve niti ni več omenil. Pač pa je prezentiral novega grešnega kozla - predstavnike slovenske manjšine, ki so preko KOKS „namenoma napačno informirali slovenskega ministrskega predsednika“ in tako enkrat več poskrbeli za „zaostritev odnosov“...

V torek je bil na informacijskem posvetu pri dr. Peterletu v Ljubljani KOKS. Ali točneje povedano: bili so tam dr. M. Grilec, mag. P. Waldhauser in H. Tomažič (glavni urednik Nedelje, ki smo ga v pretekli številki SV, žal, zamenjali z Jankom Merkačem, brez zamere - op.ur.). Ali je to res tisti za manjšino reprezentativni in kompetentni pogovorni gremij, ki ga želi slovenska vlada, bo treba še razčistiti. Na pogovoru s KOKS je dr. Peterle bil obveščen o Haiderjevih izjavah, vendar do tedaj še niso bile preverjene; za primer, da Haider s svojim ravnanjem onemogoča ustanovitev trgovske akademije, Peterle ni izključil možnosti preložitve obiska. Odločili so se dan navrh po sestanku ministrov. Da so se odločili zaradi zahteve KOKS, je kajpada le nakladno pretiravanje NSKS.

HEUTE IM

SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen

Öffentliche zweisprachige Volksschule in Klagenfurt/Celovec: Österreichweite Welle der Solidarität mit Streikenden!

Der Montag mittag begonnene Hungerstreik von Tatjana Messner und Rosina Fasching im Büro des Landeshauptmannes Haider zur Durchsetzung der Forderung nach sofortiger Einrichtung einer öffentlichen zweisprachigen Volksschule in Klagenfurt/Celovec hat eine Welle der Solidarität nicht nur innerhalb der slowenischen Volksgruppe in Kärnten und den anderen Volksgruppen in Österreich ausgelöst, sondern auch in der deutschsprachigen Öffentlichkeit eine in diesem Ausmaß nicht erwartete Unterstützung erhalten. Als Beispiel für die enorme Solidarität mit den hungerstreikenden Eltern seien angeführt: Zentralver-

band slowenischer Organisationen in Kärnten, Verband der slowenischen Frauen, Pädagogische Fachvereinigung, Klub slowenischer Gemeinderäte, Arbeitsgemeinschaft Volksgruppen in der SPÖ, Grüne Alternative Österreich, Salzburger Arbeitsgruppe für Kirche und Gesellschaft (evangelisch), die Grün-Politiker Voggenhuber, Pilz, Strobl, SPÖ-Nationalratsabgeordnete Mag. Waltraud Schütz (Linz) usw.

Im einzelnen wird von den hungerstreikenden Eltern die sofortige Bestimmung des Standortes für die Schule im Einklang mit den betroffenen

Eltern, die sofortige Bereitstellung einer/eines zweisprachigen Lehrers, die unverzügliche Bekanntgabe des Schulstandortes in sämtlichen Kärntner Medien, einschließlich der beiden slowe-

Großauftrag aus Ljubljana

Die alteingesessene Klagenfurter Firma Scarsini konnte ein- und erstmals für Kärntner Betriebe einen Großauftrag im benachbarten Slowenien, in Klagenfurts Freundschaftsstadt Ljubljana, erhalten. Im Stadtzentrum, am Hauptplatz der Metropole, direkt gegenüber dem Rathaus, wurde der Firma für zwei Objekte der Auftrag zur Fassadensanierung übertragen, welcher dieser Tage zur vollsten Zufriedenheit erledigt wurde. Die Firma Scarsini hat nicht nur große Anerkennung erhalten, es war auch das Interesse rundherum sehr groß, was durch zahlreiche Firmenbesuche, aber auch Berichte in Tageszeitungen und im jugoslawischen Fernsehen dokumentiert wurde.

Anmeldungen zum zweisprachigen Unterricht bis 21. September!

Eltern bzw. Erziehungsbeauftragte haben noch bis zum 21. September in ganz Kärnten, insbesondere im zweisprachigen Gebiet Kärntens, in der Landeshauptstadt Klagenfurt, in den Bezirksstädten Villach, Völkermarkt, Hermagor usw. die Möglichkeit, ihr Kind zum zweisprachigen bzw. zum Slowenisch-Unterricht anzumelden.

Der Vorteil der Zweisprachigkeit in einem Europa, in dem die Grenzen verschwinden, in dem die wirtschaftliche Kooperation bisher nicht gekannte Dimensionen

nischen Wochenzeitungen, sowie die Fristerstreckung für die Anmeldung zum zweisprachigen Unterricht an der öffentlichen Volksschule in Klagenfurt/Celovec bis Ende September verlangt.

Helfen wir dem „KUMST“

Der heutigen Ausgabe des Slovenski vestnik liegt ein Erlagschein zugunsten der Kulturbücke/Kulturni most „KUMST“ bei. Zwei Wochen lang haben einheimische Jugendliche aus Sittersdorf/Žitara gemeinsam mit Jugendlichen aus sechs Nationen an der Instandsetzung eines interkulturellen Kommunikationszentrums gearbeitet. Die Helfer kamen freiwillig, das Baumaterial hingegen kostet Geld. Darum ersuchen wir sie, vom beigelegten Erlagschein Gebrauch zu machen, um in Zeiten, die die Trennung heraufbeschwören, den Bau von etwas Verbindendem zu unterstützen.

Beiratssitzung auf Freitag verschoben

Die für heute, Mittwoch, angesetzte Sitzung des Volksgruppenbeirates für Slowenen ist aus Termingründen auf Freitag, den 14. September 1990, verschoben worden. Zur Beratung stehen unter anderem die Novellierung des Kärntner Kindergartengesetzes, die Novellierung des Kärntner Musikschulgesetzes (Empfehlung des Beirates betreffend die Eingliederung des slowenischen Musikschulwesens), der Bericht der Bundesregierung über die Lage der Volksgruppen, sowie die Auszahlung der für das Jahr 1990 bereits beschlossenen Förderungsmittel.

Heute Eröffnung der Holzmesse 90

Nach der mit großem Erfolg zu Ende gegangenen Klagenfurter Messe '90 stehen auch die Zeichen für die Internationale Holzmesse positiv. Zum ersten Mal wird die Internationale Holzmesse als Mitglied im Weltverband der Messen durchgeführt. Sie wird heute Mittwoch, dem 12. September 1990, von Bundesminister Dipl.-Ing. Dr. Franz Fischler eröffnet.

Der Optimismus begründet sich am großen Interesse der Aussteller, die aus 17 Nationen kommen, insgesamt werden rund 630 Firmen vertreten sein. Die neue Konzeption der Internationalen Holzmesse gibt ihr im mitteleuropäischen Marktgeschehen der Forst- und Holzwirtschaft eine Alleinstellung. Sie ist überschaubar, gut strukturiert und umfassend. Die horizontale und vertikale Integration äußert sich derart, daß alle Branchen, vom Forst über die Sägewerkstechnik, den Tischlereibereich, den Sektor der Zimmerei und des Holzbaues, bis hin zum Holzdesign und Holz-Fertigprodukt, vertreten sind, unter Einbeziehung moderner Umwelttechnik.

Die Internationale Holzmesse '90 dauert von Mittwoch, dem 12. September, bis Sonntag, dem 16. September 1990.

Slowenische Sozialdemokraten setzen erste Aktivitäten

Die slowenische Sozialdemokraten im Referat „Arbeitsgruppe Volksgruppen in der SPÖ“ hielten in der Vorwoche ihre erste Arbeitssitzung nach der Sommerpause ab, wobei Ergebnisse der Tätigkeit in den Sommermonaten diskutiert wurden.

Die Arbeitsgruppe hat bereits damit angefangen, sich auf kommunaler Ebene zu etablieren, wobei bereits Vertreter aus den zweisprachigen Gemeinden namhaft gemacht werden konnten.

Im Zusammenwirken mit dem Renner-Institut kommt es am Donnerstag, dem 13.

September 1990, zu einem Treffen mit dem NRBg. Dr. Peter Jankowitsch, der an diesem Tag mit der Arbeitsgruppe konferieren wird. Danach findet eine Pressekonferenz statt. Am Abend wird der Abgeordnete um 18.30 Uhr im ÖGB-Haus einen Vortrag zum Thema „Volksgruppen im Europa der Regionen“ halten.

Die slowenischen Sozialdemokraten forderten in der Sitzung den Landeshauptmann auf, den Erlaß des Bundesministeriums für Unterricht, Kunst und Sport unverzüglich durchzuführen und die Handelsakademie am Bundesgymnasium für Slowenen in Klagenfurt einzurichten.

Auch wenden sich die slowenischen Sozialdemokraten scharf gegen eine Landesauszeichnung für den umstrittenen Publizisten Bertl Petrei und fordern das Kollegium der Landesregierung auf, diesen Beschluß auszusetzen.

Großes Interesse an Malerwoche

Die Verkaufsausstellung der 10. Malerwoche in Sueteschach/Sveče war ein gelungener Abschluß dieser schon traditionellen Veranstaltung des slowenischen Kulturvereins „Kočna“. Die anwesenden Künstler, unter ihnen die beiden Kärntner Arno Popotnig und Walter Unterweger, sowie Marija Rus aus Ljubljana und Maura Israel aus Triest, plauderten mit Besuchern über ihre Erfahrungen, die sie während einer Woche des Schaffens im Dorf gewonnen haben. Obwohl aus verschiedenen Kulturen stammend und verschiedene Sprachen sprechend, haben die Künstler gegenseitige Impulse erhalten und gegeben.

Im Zuge der Malerwoche fanden des weiteren ein Malkurs für Kinder und ein Fotokurs statt. Schade nur, daß man von offizieller Seite für eine solch vorbildliche Alpe-Adria Veranstaltung nichts übrig hat, was durch die auffallende „Politikerabwesenheit“ zur Genüge demonstriert wurde.

Haider konnte die zweisprachige Handelsakademie nicht verhindern – Heute Einschreibung für 30 Schüler!

Der Versuch des Kärntner Landeshauptmannes Dr. Jörg Haider, einen Formfehler im Erlaß des Bundesministeriums für Unterricht, Sport und Kunst dazu zu nutzen, um die Installierung der neuen zweisprachigen Handelsakademie zu verhindern, ist glücklicherweise fehlgeschlagen. Damit ist gesichert, daß heute jene 30 Schüler, die am 5. Juli den Aufnahme- test für diese neue Schule erfolgreich bestanden haben, sich einschreiben können und mit dem Unterricht noch in dieser Woche begonnen werden kann. Die zweisprachige Handelsakademie wird ihren

Standort am slowenischen Gymnasium in Klagenfurt/Celovec haben.

Wie berichtet, hatte sich Haider wegen einiger unklarer Formulierungen im Erlaß der Bundesministerin für Unterricht Dr. Hilde Hawlicek gegen die Errichtung der zweisprachigen Handelsakademie gestellt und versucht, auf dem Rücken von slowenisch- und deutschsprachigen Schülern und Eltern im deutschnationalen Lager Punkte für die Nationalratswahl und den 10. Oktober zu sammeln. Haider's Weigerung, den Erlaß umzusetzen, hatte auch eine schwere Ver-

angenommen und den gesamten ost- und südosteuropäischen Raum erfaßt hat, in dem Regionen, Nachbarn, Völker immer stärker zusammenrücken, ist unbestritten. Die Kenntnis der Sprache des Nachbarn sowie weiterer Sprachen sind bereits zur Grundvoraussetzung für eine erfolgreiche berufliche Existenz unserer Kinder in der Zukunft und im Europa von morgen geworden.

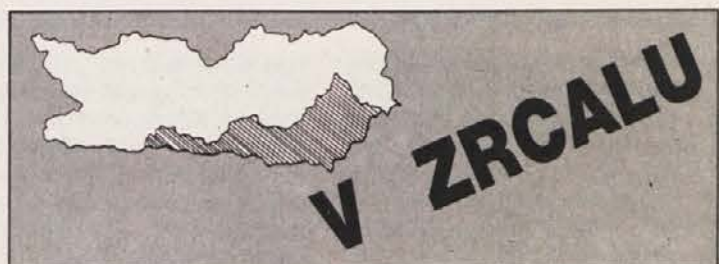
Eltern! Nützt die Chance, die ihrem Kind angeboten wird und meldet Euer Kind zum zweisprachigen Unterricht an!

stimmung mit dem Nachbarland Slowenien zur Folge, die in der Absage des Besuches von Haider in Ljubljana seitens des slowenischen Regierungschefs Lojze Peterle gipfelte.

Der Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten/Zveza slovenskih organizacij na Koroškem bezeichnete Haider's Vorgehen in der Frage der Errichtung der zweisprachigen Handelsakademie als „mie-ses Katz- und Maus-Spiel“, mit welchem die Installierung der zweisprachigen HAK hintertrieben werden sollte.

Der Sekretär des Zentral-

verbandes Dr. Marjan Sturm forderte überdies Frau Unterrichtsminister Dr. Hawlicek auf, Landeshauptmann Haider per Weisung zu zwingen, auch die öffentliche zweisprachige Volksschule in Klagenfurt/Celovec mit Schulbeginn 1990/91 zu ermöglichen. Für diese Schule lägen genügend Anmeldungen vor, außerdem habe der Verfassungsgesichtshof eindeutig festgestellt, daß in Klagenfurt/Celovec ein nachhaltiger Bedarf für eine solche öffentliche zweisprachige Volksschule gegeben sei, betonte Dr. Marjan Sturm.

Predlog Enotne liste sprejet kot uradno stališče

SELE.- Podžupan Fortunat Olip (Enotna lista) je na minuli seji občinskega sveta obvestil odbornike o situaciji okoli strelišča vojašnice, ki je v preteklih tednih precej razburila duhove (SV je poročal).

Seja je bila do tedaj še javna (glej tudi poročilo na 2. strani) in med poslušalci sta bila tudi dva predstavnika vojašnice. Kot kaže je prisotnost le-teh hromila veselje do sicer živahne diskusije med odborniki SPÖ in ÖVP.

Olip je podal obširno in dobro podkovan poročilo o pripetljajih okrog strelišča pri Grosovi planini, zbran ima tudi slikovni material o jarkih, ki jih kopljejo vojaki sredi narave. Kristl Dovjak (EL) je k temu še dodal, da pokanje pušk tudi odganja divjad.

Obstoja privatnopravna pogodba med lastnikom 250 hektarjev velikega areala (Humperški grad) in avstrijsko zvezno vojsko, o kateri na uradih, ki naj bi zastopali

kmete, kot npr. kmečka zbornica, nič ne vejo. Najmanj pa vejo kmetje, ki imajo na tem področju pravico do paše. Zato je potrebno, da se pravno stanje preuči in na javnem sestanku z vsemi prizadetimi razčisti.

EL je poleg tega še zahtevala, da naj se vojaške vaje odpovejo do razjasnitve pravnih okoliščin, na občini naj ustanovijo mesto za pritožbe, ker jih vojska zanemara, da naj se določi čas paše in da med tem časom ne bo vojaških vaj ter da naj se s strani vojske povrne kmetom ne samo odškodnina za izgubljene živali, temveč da se jim razen tega povrne tudi stroški za izgubo časa pri iskanju izgubljenih ovč.

Z dodatkom Otto Pörtscha (ÖVP), da naj občina zahteva vpogled v vse tozadevne pogodbe med Humperkom in vojsko, je občinski svet soglasno sprejel poročilo in zahtevo Enotne liste kot stališče občine Sele in kot operativno podlago za nadaljnje ukrepe.

Smo že dosegli meje, katere naše okolje še preneša?

KOROŠKA.- Obmejne blokade tovornjakov, vse večji problemi s tranzitnim prometom, zaprte meje – takšni in podobni naslovi se vse bolj pogosto pojavljajo v časopisju in ostalih medijih. Smo glede na promet že dosegli oziroma prekoračili meje, ki jih človek še more sprejeti in katere bi naše okolje še preneslo?

Sicer politiki z deželami ES že leta razpravljajo o preložitvi tranzitnega prometa s ceste na tirnice, a kljub temu se je v 2. polovici osemdesetih let prometna situacija na Koroškem le še poslabšala.

Član sindikata in deželni poslanec Gerhard Hausenblas je pred nedavnim izjavil, da bi bilo potrebno prometno politiko usmeriti v to, da bi

dajala prednost javnim prometnim sredstvom. Za to pa bi bilo neobhodno potrebno, da bi izgradili in modernizirali železniške proge, da bi železnica postala na ta način čim bolj privlačna.

Da imajo avstrijske Alpe samo omejeno ekološko kapaciteto, o tem je prepričan Hausenblas. Isto pa seveda velja za ljudi, ki so prisiljeni, da živijo v bližini velikih tranzitnih poti in avtocest. Ukrepi, kot so prepoved vožnje tovornjakov ponoči in katalizatorji, pa so samo kapljica na vroči kamen, četudi prizadetim lajšajo situacijo.

V zvezi z varstvom okolja Hausenblas zagovarja ta princip, da naj bi tisti, ki škodo povzročijo, v bodoče tudi nosijo stroške za poravnano storjeno škodo.

Vaški praznik v Šentjanžu

Preteklo nedeljo so društveniki slovenskega prosvetnega društva iz Šentjanža kakor vsako leto priredili pri Tišlerju vaški praznik. Na dobro obiskovanem družabnem popoldnevu je bilo za vsakogar kaj zanimivega.

Otroci so s pomočjo Katje Weiss naredili smešne klobuke. Štefan Pinter je priredil za malo večje otroke lov na zaklad, katerega je po enournem iskanju in odgovarjanju na vprašanja in ugank kot prva našla skupina Eve Moschitz. Zaklad pa je bila torta, ki so jo potem vsi skupaj pojedli.

Mici Dovjak je „ta mlade“ učila presti volno na kolovratu. Srečolov z glavnim zadetkom snowboardom tovarne ELAN, kegljanje in jedi na žaru so še dodatno popestrili spored. Moški so z zanimanjem opazovali, kako se „klepa“ kosa, majhne in velike otroke pa je s svojimi coprnijami zabaval čarovnik Feliks.

Natalija in Tamara Pinter sta imeli informativno razstavo o delfinih, ki jih ubijajo pri lovu na tune. Zbirali sta prispevek za avstrijski Greenpeace in s tem dokazali, da je možno tudi na domači zabavni prireditvi vplesti kaj kritičnega.

Stara kmečka opravila so priljubljena točka na vaških praznikih.

Spretno prste in dovolj volne je treba imeti za prejo na kolovratu.

sliki: Rulitz

IZ NAŠIH KRAJEV

ROŽEK - FARA.- Te dni je naš nadvse priljubljeni sosed, prijatelj in znanec Ludvik Lesjak, pd. Postranjak na Fari pri Rožeku, obhajal svoj 60. rojstni dan. Jubilar je bil vse od svoje mladosti zelo prizadeven za svojo domačijo kakor tudi za občinske ter narodnopolitične zadeve v ožjem kraju in izven njega. Zvesti sin matere Slave je bil od nekdanj vnet kulturni delavec v domačem društvu „Peter Markovič“, s svojim odličnim glasom je bil dolga leta steber moškega zbora „Jepa-Baško jezero“ iz Loč. Dobro seznanjen s komunalnimi vprašanji svojega kraja je kot občinski mandat slovenske EL v rožeški občini merodajno vplival na gospodarski ter narodnopolitični razvoj tega območja. V zlati časi materinega jezika pa mu je močno zasidran tudi biser vere – moč zato jo je zastopal povsod ter prepeval Bogu v čast.

Preobširno bi bilo naštevati vseh njegovih zaslug, nesebičnih in požrtvovalnih prizadevanj za sočloveka, predvsem za svoj narod. Venomer in vsepovsod je skušal delovati pomirjevalno in goreče rotiti svoje rojake k enotnosti – temu se kljub svoji bolezniti danes ni odrekal. Tako se je ob Postranjakovem jubileju zbralo na domu lepo število sorodnikov, društvenikov, prijateljev in znancev in so mu iz srca in s pesmijo zaželeli, da bi še dolgo ostal zdrav in vesel.

ŠENTLENART.- V prejšnji „Nedelji“ in drugih tednikih smo brali o spremembah v osebju naše škofije, ki so začele veljati s 1. septembrom 1990. Po tej poti smo zvedeli, da je z veljavnostjo 1. julija t. l. bil za faro Šentlenart pri Sedmih studencih imenovan za provizorja dušni pastir Bogomir Rakuša (ki prihaja iz mariborske škofije). Dosedanji župnik g. Augustin Čebul je iz zdravstvenih razlogov moral opustiti upravljanje fare ter z njim povezane dolžnosti in dokončno iti v več kot zasluženi pokoj.

Po kakšnih kriterijih je

Podprimo „KUMST“

Današnji številki Slovenskega vestnika je priložena položnica, s katero lahko podprete kulturno iniciativo „KUMST“ – Kulturni most/Kulturbrücke iz Žitare vasi. Mladi ljudje ta čas z velikim idealizmom in vneto prenavljajo staro hišo v Žitari vasi, ki tako postaja kulturni center. Čeprav delajo brezplačno in s pomočjo mladincev iz drugih dežel, požre gradbeni material cel kup denarja.

Prosimo vas, da kaj prispevate in tako podprete projekt interkulturnega komunikacijskega središča.

Krško škofijstvo odločalo o nastavitvi novega duhovnika, nam ni znano, vendar je treba resnici na le ljubo povedati, da je ta odločitev zbudila pri slovenskih vernikih le nekaj nerazumevanja. Zakaj?

G. Rakuša je namreč v odnosu do slovenskih rojakov pokazal poteze, ki pogrešajo gotove stopnje kulture in osnovnih krščanskih čednosti – namreč ljubezni do svojega bližnjega, do svojega materinega jezika. Rajni župnik dr. Ogris je vedno znova dejal: „...slovenski duhovnik izhaja iz ljudstva, dela in trpi s svojim ljudstvom...“. Kako so se časi spremenili?!

Samovolja novo nastavljenega župnika v Šentlenartu pa je očitna. Slovenski verniki, mlajši ali starejši, ki so doživljali čase, ko so bili zaradi svoje verske stanovitnosti opljuvani, menda niso več zaželeni in vredni, da bi brali berila ali kaj podobnega. Tudi nekateri cerkveni pevci so nekako v napoto ali po mnenju „župnika“ celo drhal, kot na primer v Ločah.

Po vsem tem zastavim vprašanje: Kam plovemo?

OGLASA

Bivši izseljenci, ki želijo obiskati taborišči Eichstädt (v Nemčiji) in Rehnits (na Poljskem), naj se javijo pri Hanzi Schaschlu.

Telefon: 04227 / 2811

Prodaj komaj rabljeno trobento (kornet), katero je rabila moja hčerka pri Šmihelski godbi. Kličite po telefonu: 04235 / 3515 od 18. ure dalje.

Sprejemni izpiti za glasbeno šolo

ob 18.30 uri Bilčovs – stara šola

CELOVEC, v sredo, 12. septembra 1990

ob 14.00 uri Mladinski dom; ob 15.30 uri Slomškov dom; ob 17.00 uri Modestov dom.

Vpisujemo za naslednje instrumente:

klavir, orgle, violina, kitara, harmonika, diatonična harmonika, citre, kljunasta flavta, alt flavta, prečna flavta, klarinet, saksofon, bariton, trobenta.

Vpisovanje velja tudi za zborovodsko šolo!

URADNE URE Glasbene šole so ob ponedeljkih, sredah, četrtkih in petkih od 10. do 15. ure! (od 20. 8. dalje)

Univ.-Prof. Dr. Dietmar Larcher (UBW Klagenfurt, Institut für Weiterbildung) sprach im ersten Teil des Gesprächs (Slovenski vestnik Nr. 53) über Identität und Identitätsbildung – dies speziell vor dem Hintergrund des weltweiten Trends zur Migration, der sich wandelnden Definitionen des Nationalstaates und des diesbezüglichen Trends zu multikulturellen Verhältnissen wie auch im Zusammenhang mit der Zweisprachigkeit und der von zwei Kulturen geprägten Geschichte Kärntens. Im zweiten Teil des Gesprächs (die Fragen stellte Dr. Marjan Sturm) geht es um die Klärung der Begriffe 'multikulturell', 'interkulturell' und 'interethnisch'.

Zu multikulturellen Gesellschaftskonzepten wird mancherorts eingewandt, daß das eine schöne Vision sei, aber in der Realität die Verhältnisse anders sind. Am Beispiel der Slowenen in Kärnten: Realität ist, daß in Wirklichkeit der bewußte Teil der Volksgruppe interethnisch lebt und interethnisch agiert, d.h. die Slowenen sind zweisprachig; ob sie wollen oder nicht, nehmen sie teil an der österreichischen Gesellschaft, lesen österreichische Zeitungen, lernen in der Schule die österreichische Kultur kennen und sind auch in der slowenischen Kultur beheimatet. Es wird eingewandt, daß ein solches Konzept in Wirklichkeit zu einer noch rapiden Assimilation der Volksgruppe führen würde, da es auf Seiten der deutschsprachigen Mehrheit keine Bereitschaft gibt, auch interethnisch zu wirken.

Larcher: Meiner Meinung nach ist dies auch ein gewisses Versäumnis der Volksgruppe, was ich jetzt nicht als Schuld ankreiden möchte, da sie von der Mehrheitsbevölkerung in eine Rolle des Reagierens hineingezwungen wurde. Seit eigentlich 150 Jahren muß sie auf sehr aggressive Vorstöße der Mehrheitsbevölkerung, die entweder zur Assimilation oder zur Apartheid drängt, immer schnell reagieren. Das Versäumnis, das ich jetzt ansprechen möchte, war und ist, die Mehrheit zu interkultureller Zweisprachigkeit zu verführen. Seit ich in Kärnten lebe, gibt es eigentlich relativ wenig Impulse von Seiten der Volksgruppe, die Mehrheit zur Zweisprachigkeit zu verführen. Das wäre so ungefähr das Wünschenswerte in einer mehrsprachigen Kultur, in einer interkulturellen Gesellschaft, daß die schwächeren Gruppen die Chance haben, die Stärkeren zu verführen.

Mit Zwang haben sie wenig Chance, damit läßt sich wenig erreichen. Aber die Kunst der Verführung, den Einsprachigen zu zeigen, wieviel reicher man ist, wenn man zwei Sprachen kann, wenn man in zwei Kulturen leben kann, diese Kunst der Verführung, die wurde meiner Meinung nach in Kärnten zu wenig gepflogen. Das hat man versäumt, nicht schuldhaft in dem Sinn, daß man da jetzt moralische Verantwortung hätte, sondern man hat zu wenig Möglichkeiten, zu wenig Chancen zum Nachdenken gehabt.

Aber im Moment, glaube ich, sollte man das wirklich überlegen: Wie verführe ich die Mehrheit, zweisprachig zu werden? Dazu ließe sich einiges erfinden. Da kann man von anderen Kulturen und anderen Ländern was lernen. Es ist ein schwieriges Experiment, aber es gibt Länder, die dabei Erfolg ge-

Wir müssen die Rolle des schulterklopfenden Sympathisanten ablegen...

habt haben. Mir schwebt immer wieder Singapur vor: das war ein Stadtstaat, der vor 20 Jahren noch total verfeindete Gruppen hatte, heute ist es viersprachig und heute gilt es eine kulturelle Selbstverständlichkeit, daß die Fernsehprogramme alle mehrsprachig sind. Heute ist es eine kulturelle Selbstverständlichkeit, daß jede Person, die in Singapur lebt, mindestens zwei, drei oder vier Sprachen kann. Für Kärnten, wenn es sich nicht völlig abschließen will von den neuen Entwicklungen in Europa, wäre die Zweisprachigkeit die große Chance – eine Eröffnung von europäischen Lebenschancen.

Wenn wir nochmals zurückkommen und versuchen positiv zu definieren: Multikulturalität, Interkulturalität, Ethnizität, wie könnte man diese Begriffe festlegen, wie könnte man sie auf einen Punkt bringen?

Larcher: Es gibt einen Unterschied zwischen diesen Begriffen. Der Begriff 'multikulturell', der wird hauptsächlich dazu gebraucht, um zu sagen, daß es Gesellschaften gibt, die nicht einsprachig und nicht durch eine Kultur bestehen, sondern, daß es mehrere Kulturen gibt, die irgendwie gleichberechtigt nebeneinander leben, während Interkulturalität heißt, daß nicht nur mehrere Kulturen und mehrere Sprachen in einer Gesellschaft existieren, sondern daß sie auch versuchen, das Leben miteinander zu gestalten, eine neue kollektive Identität zu entwickeln.

Am heikelsten scheint mir der Begriff "interethnisch" zu sein, weil er dieses alte Wort der Ethnie wiederbelebt, das eigentlich rassistisch

Dr. Dietmar Larcher

akzeptiert und als positiv bewertet, daß es beide Volksgruppen gibt und daß man versucht, ein Klima zu entwickeln, in dem beide Volksgruppen gedeihen können, jedoch beide getrennte Wege gehen.

Das Interkulturelle würde heißen, daß man versucht eine gemeinsame Regionalkultur zu entwickeln, die zweisprachig ist. Man muß hier aufpassen: Zweisprachigkeit würde selbstverständlich nicht heißen, daß sich die eine oder die andere Gruppe in allen Lebenssituationen beider Sprachen bedienen müßte. Es müßte viele Kontaktpunkte geben, in denen Zweisprachigkeit be-

von heute auf morgen plötzlich alles gemeinsam machen, sondern man muß sich schrittweise aufeinander zu-tasten, man muß schrittweise einander einladen zu diesen gemeinsamen Beziehungen in der Öffentlichkeit.

In Kärnten wäre es ein riesiger Rückschritt, wenn man jetzt versuchen würde, das Gemeinsame, das man erreicht hat, aufzugeben und einen Weg in die Vergangenheit oder in ein Apartheidmodell anzutreten, das Schutzzräume bietet für das Slowenische und Schutzzräume für das Deutsche. Das wäre letztendlich der Triumph des KHD über die slowenische Volksgruppe. Dann hätten er und Haider gesiegt.

Haider sagt, daß er durchaus den Nationalismus schätzt. Und wenn man den deutschen Nationalismus schätze, dann schätze man auch den slowenischen, hat er sinngemäß schon gesagt. Ich glaube, daß ein solches Modell böse Konsequenzen für die Slowenen hätte. Diese Politik ist eine Sackgasse. Dort, wo man heute solche Modelle versucht, wie etwa in Aserbaidschan und Usbekistan oder in Armenien, da sehen wir, welche Tragödien und Katastrophen da entstehen. In Wirklichkeit waren die Menschen immer schon mehrsprachig. Daß sie einsprachig seien, ist künstlich geschaffene Ideologie. Im 19. Jahrhundert hat man die Ideologie der Muttersprache besonders betont, weil man sie für den Nationenbau brauchte, und im 20. Jahrhundert im Faschismus hat es eine ganze Reihe von nationalsozialistischen Theoretikern gegeben, die gesagt haben, daß Sprache sogar ein biologisches Schicksal sei.

Weisgerber, ein berühmter Germanist, hat diesen Standpunkt noch bis in die sechziger Jahre unseres Jahrhunderts hinein verbreitet. Er hat gesagt, daß sich Mehrsprachigkeit oder Zweisprachigkeit katastrophal auswirken. Sie führen nicht nur zu einer Korruption der Sprache, sondern auch zu einer Korruption der Moral. Heute sind diese Thesen wissenschaftlich überholt. Es gibt ausgezeichnete österreichische Sprachwissenschaftler, wie z.B. Schuchardt, der schon im 19. Jahrhundert nachgewiesen hat, für Österreich und überhaupt für die ganze Welt, daß Sprachen sich immer nur durch Mischungen entwickelt haben, daß es also keine "reinen" Sprachen gibt, daß Sprachen sich immer verändert haben aufgrund von Begegnungen der Sprachen, durch ihre Kontakte mit anderen Sprachen.

Der andere ist der Mario Wandruszka. Er weist sehr überzeugend nach, daß jeder Mensch mehrsprachig ist, auch wenn er nur "eine" Muttersprache kann. Aber

weußt gepflogen werden sollte, genauso müßte es aber auch Gebiete geben, wo man auch für sich sein kann. Man müßte irgendwie im Wechselschritt zwischen dem Eigenen und dem Anderen, zwischen Privatem und öffentlichem Leben, privater Einsprachigkeit, öffentlicher Zweisprachigkeit, privater Pflege der eigenen Kultur und öffentlicher Pflege der gemeinsamen Kultur marschieren. Das iost natürlich in einem ganz genau abgegrenzten Programm sehr schwer konstituierbar. Es müßte eigentlich immer kurzfristig entwickelt werden, wieviel man sich als Volksgruppe zumuten kann. Das Interkulturelle ist ja kein Modell, das festgeschrieben ist für alle. Interkulturell bezeichnet eine Tendenz, die Tendenz, daß man im öffentlichen Bereich versucht, zweisprachig zu sein, aber immer abhängig davon, wieviel man sich zumuten kann. In Südtirol läuft es momentan so, daß die neue Südtiroler Regierung etwas mehr Interesse hat man interkulturellen Begegnungen mit den Italienern und die Italiener umgekehrt ihrerseits auch, weil sie gemerkt haben, daß diese Apartheidpolitik zu gefährlich war. Die Faschisten auf der italienischen Seite sind immer stärker geworden. Ich kenne Italiener die überzeugte Demokraten sind und die gesagt haben: "Du, ich muß dir sagen, das letzte Mal habe ich faschistisch gewählt. Wir werden so in die Enge getrieben, daß ich nicht mehr anders gewußt habe, mich zu wehren".

Nur ist es eine ganz heikle und schwierige Frage, wieviel Gemeinsamkeit man sich jetzt zutraut. Ich kann nicht

selbst in der Muttersprache muß der Mensch verschiedene Schichten dieser Muttersprache können, um überhaupt leben zu können. Er muß Dialekt, Regionalsprache und einen Soziolekt und eine ganze Menge von unterschiedlichen Sprachschichten beherrschen, um überhaupt leben zu können in der eigenen Sprache. Wandruszka weist nach, daß die Mehrsprachigkeit in Wirklichkeit die interessanteste und spannendste Bereicherung des intellektuellen Lebens ist, die einem widerfahren kann; daß sie nicht nur sprachliche Kompetenz vermehrt, sondern überhaupt ein intensiveres Leben ermöglicht. Wenn man bewußter umgehen kann mit der Sprache, dann wird man nämlich nicht von der Sprache gespielt. Man erlebt oft, daß die Menschen wie Marionetten an den Fäden der Sprache tanzen, vor allem Einsprachige.

Je bewußter ich mit mehreren Sprachen umgehen kann, desto besser kann ich mit der Sprache spielen, je mehr ich Sprache als Schicksal erlebe, je einsprachiger bin ich, desto mehr hänge ich wie eine Marionette an den Fäden dieser Sprache. Ich muß das reden, was die Sprache mir vorschreibt. Das ist relativ gut erforscht, dazu gibt es in der ganzen Welt Untersuchungen, da gibt es Untersuchungen aus Kanada, aus Australien, während diese deutschen Rasse-sprachtheoretiker überhaupt keine Untersuchungen gemacht, sondern vom Bauch heraus formuliert haben.

Wo gibt es praktische Modelle der Interkulturalität?

Larcher: Aus eigener Erfahrung: Für mich ist etwas, was ich jedes Monat zwei bis 5 Tage lang erfahre, die Kommission, in der ich in Südtirol arbeite, eine Kommission zur Entwicklung des zweisprachigen Schulwesens. Sie ist zusammengesetzt aus Lehrern, Verwaltungsbeamten aus dem Bildungsbereich und aus Universitätslehrern und zwar so ungefähr zu 50% Leuten, deren Muttersprache Italienisch ist und 50%, deren Muttersprache Deutsch ist. Dort ist es üblich, daß jede Person in der Sprache spricht, in der sie sich im Moment am wohlsten fühlt. Da wird nichts übersetzt, aber jeder hat das Recht, wenn er einmal glaubt, irgendetwas nicht zu verstehen, dumme Fragen zu stellen: Bitte kann das jemand auf deutsch oder auf italienisch übersetzen?

Interkulturalität ist eine Kultur, die entstehen muß. Eine Kultur der Zweisprachigkeit entsteht nicht von selber, an der muß man arbeiten, damit sie sich entwickelt. Das zweite selbsterlebte Beispiel ist Singapur, wo es in den Medien üblich ist, daß alle Sprachen Gastrecht haben; wenn es z.B. eine chine-

sische Zeitung ist, dann haben die anderen Sprachen, das Indische, das Malaische, das Englische Gastrecht in dieser chinesischen Zeitung und umgekehrt, wenn es eine englische Zeitung ist, dann gibt es Raum für das Chinesische. Aus dem Erleben in den Straßen, in den Geschäften in Singapur ist mir tief in Erinnerung geblieben, daß man sich dort in diesen Sprachen verständigen kann. Also wenn ein Chinese einkaufen geht, der redet die Leute chinesisch an. Wenn man englisch zur Antwort bekommt, dann kann man ruhig chinesisch weiterreden, das ist überhaupt nicht störend. So eine Kultur der Zweisprachigkeit muß man erst entwickeln, die gibt es noch nicht in Kärnten.

In Kärnten ist es immer noch so, zu meinem Leidwesen, daß wenn deutschsprachige Kärntner und slowenischsprachige zusammenkommen, automatisch die Slowenen, selbst wenn sie weit in Überzahl sind, sofort den Deutschsprachigen zuzuliebe deutsch sprechen und den Deutschsprachigen überhaupt nicht zumuten, daß sie sich auf das Slowenische einlassen.

Ich habe vor, mich in nächster Zeit sehr dafür einzusetzen, daß wir auf der Universität Modelle der Mehrsprachigkeit selbst entwickeln und erproben. Wir sollten zum Beispiel Vorlesungen in einer anderen Sprache halten, aber nicht nur auf Slowenisch. Ich möchte Teile meiner Lehrveranstaltung in Zukunft auf Englisch oder Italienisch oder Französisch halten. Ich werde sicher jemanden finden, der Lehrveranstaltungen auf Slowenisch hält. Aber das wird erst durchzusetzen sein gegenüber dem herrschenden Bewußtsein und der allgemeinen Trägheit.

Zweisprachigkeit als gesellschaftliches Modell, das muß entwickelt werden, das bekommt man nicht geschenkt. Und wir brauchen Labors zur Erfindung einer zweisprachigen Kultur. Mir kommt vor, man hat in Kärnten viel zu wenig Phantasie entwickelt, um in der Praxis eine neue Kultur der Zweisprachigkeit zu probieren. Auch auf der Uni haben wir es vernachlässigt, solche Modelle zu entwickeln. Ich erinnere mich an eine Tagung, wo es um die slowenische Volksgruppe gegangen ist. Die Südtiroler, die teilnahmen, waren danach völlig entsetzt und haben gesagt: "Ja seid ihr wahnsinnig, da ist ja kein Wort slowenisch gesprochen worden während der ganzen Tagung!"

Ich glaube, da müssen wir auch auf unsere Brust klopfen und uns einiges einfallen lassen, damit wir die Rolle vom schulterklopfenden Sympathisanten ablegen und Perspektiven einer interkulturellen Entwicklung ins Auge fassen können.

Na otvoritvi Intart 1990 sta bila tudi celovski kulturni referent Metelko in namestnica ministra za kulturo Slovenije Vesna Čopič (v sredini)

Intart 1990 v Celovcu Slovenija gost na Koroškem

Društvo umetnikov na Koroškem je v soboto, 8. septembra, vabilo v Hišo umetnikov na otvoritev razstave Intart 1990 (odprta bo tja do 30.9.), katero letos oblikujejo umetniki iz Slovenije. Na razstavi se predstavlja devet umetnikov iz Slovenije – trije slikarji, trije grafiki in trije kiparji. Največ pozornosti brez dvoma zbujajo kiparji. Dragica Čadež, letnik 1940, je diplomirala leta 1965 na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. „V njenih novejših skulpturah se srečujemo s svojevrstnim vidikom označevanja prostora, z razvrščanjem izklesanih objektov v

prostorske nize, ki šele kot celota dobijo svojo pravo sporočilno in likovno vrednost“, tako ocenjuje njeno delo kritik Brane Kovič. Čadežova obdeluje les in z oživljajočo močjo ustvarjalnega duha premaguje končnost.

Janez Lenassi, rojen leta 1927 v Opatiji in kot Čadežova diplomant Akademije za likovno umetnost Ljubljana, prehaja na svoji slikarski poti od figure k skrajni stilizaciji, odlikuje pa se z bogastvom detajlov, če si pogledamo skulpturo od blizu.

Dušana Tršarja (1937) bi lahko prišeli k skupini neokonstruktivistov.

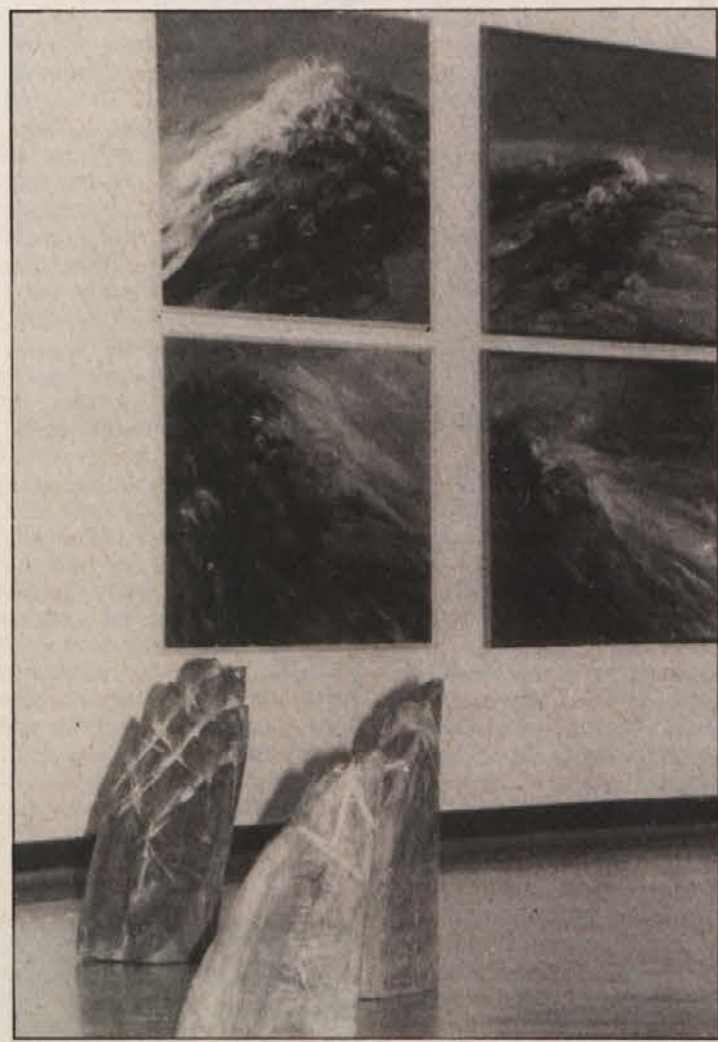
Med slikarji so zastopani Zvest Apollonio iz Portoroža, Silvester Komel iz Nove Gorice (umrl leta 1983) in abstraktni slikar Henrik Marchel iz Kranja. Ogledate pa si lahko še grafična dela Janeza Mateliča iz Kopra, Gorazda Šefrana iz Ljubljane (profesor na Visoki šoli za oblikovanje) in Črtomira Freliha iz Radomelj.

Predsednik Intart za Slovenijo, slikar Tomo Vran iz Kopra, je v svojem pozdravnem nagovoru dejal, da poteka letošnja Intart zadnjič po stari koncepciji, od oktobra dalje pa bodo začeli z novim konceptom Intart. Tako npr. razstava ne bo več potovala in se bo vsebolj posvetila interdisciplinarnemu delu na teritoriju Alpe – Jadran, nadalje bodo razpisali še tako imenovano Intart – nagrado, ki bo znašala okrog 80.000 šilingov. V ta novi koncept pa želijo vključiti tudi razne simpozije (npr. tudi slikarski teden v Svečah ipd.).

Giordani Merlo, zastopnik Italijanov, je govoril o prijateljskih odnosih, ki so se razvili v zadnjih 25 letih v okviru sodelovanja za Intart.

Otvoritev razstave je prevzela namestnica ministra za kulturo Slovenije Vesna Čopič, ki je med drugim dejala, da likovna umetnost nikogar ne zapostavlja, ne privilegira, da ne deli in ločuje po rasah, strankah, narodih, temveč da zna družiti različne kraje, čase itd.

„Umetnost sicer ne pozna meja“, je videl stvar z drugega zornega kota celovski kulturni referent Metelko, „vendar pa nas realnost dohaja!“ Pri tem je imel v obeh precejšnjo zamudo Toma Vrana, ki je stal na meji v osem kilometrov dolgi koloni, medtem ko so se v Hiši umetnikov začeli zbirati že prvi gostje...

Skulpture Dragice Čadež in slike Zvesta Apollonia

tekst in slike:
Štefka Vavti

KULTURNE
NOVICE

SLOVENIJA.— Konec septembra bo pri Akademskem pevskem zboru France Prešeren v Kranju gostoval svetovno znani dirigent Eric Ericson iz Stockholma. Eric Ericson je svoj prvi zbor vodil že s 14 leti. Na stockholmski Visoki šoli za glasbo je študiral glasbeno vzgojo in cerkveno glasbo. Leta 1945 je ustanovil Stockholmski komorni zbor in bil poleg tega še zborovodja slovitega moškega zbora „Orphei Drängar“ v Uppsali; od leta 1951 dalje je trideset let vodil Zbor švedskega radia; na stockholmski glasbeni akademiji pa je več let predaval dirigiranje in zborovodstvo.

Z akademskim pevskim zborom „France Prešeren“ je Ericson pripravil izbran koncertni spored, zaigrali pa ga bodo v Kranju (23.9.), v Velenju (24.9.) in v Ljubljani (25.9.).

ŠENTVID OB GLINI.— V založbi „Sisyphus“ je nedavno od tega izšla knjiga z naslovom „Zrak – umetnost in literatura k zraku / Luft – Kunst und Literatur zur Luft“. Knjiga vsebuje prozo, liriko, grafike in slike k temi „zrak“. V knjigi je – poleg drugih znanih umetnikov – zastopan s svojim prispevkom „Prvi avto / Das erste Auto“ tudi Janko Messner. Knjiga stane 148 šilingov.

BENETKE.— Ta čas (od 4. do 15. septembra) v Benetkah prirejajo 47. filmski festival, na katerem bo letos šef bienala Guglielmo Biraghi predstavil 32 novih filmov; 21 od teh se bo potegovalo za 4 leve: zlatega leva bodo podelili za najboljši film, po enega srebrnega leva za najboljšo režijo in scenarij, drugi zlati lev pa je letos že rezerviran za življenjsko delo znanega madžarskega filmskega režiserja Miklosa Jancsa. V okviru bienala bodo – izven tekmovanja – pokazali tudi njegov najnovejši film „Horoskop Jezusa Kristusa“.

Kritiki negativno ocenjujejo dejstvo, da Biraghi na široko odpira vrata ameriškega filmu (6 od 32).

Zanimivo pa je, da bodo letos v okviru bienala pokazali kar šest filmov, ki so jih režirale ženske.

LJUBLJANA.— Pred nekaj dnevi je v Ljubljani umrl znani slovenski književnik Jože Javoršek. Rodil se je leta 1920 v Velikih Laščah. V Ljubljani je študiral primerjalno književnost. Njegovo delo je zelo obširno, največ pozornosti je zbudil s svojo spominsko izpovedno prozo. Znani sta tudi njegovi deli Samotni jezdec (1973) in Črna krizantema (1980). Pisal je tudi gledališke igre in kot poznavalec francoske kulturne scene še o francoski avantgardni literaturi.

Jubilejni deseti slikarski teden v Svečah se je v soboto končal z razstavo del umetnikov, ki so teden dni živeli in ustvarjali v majhni vasi v Rožu. Toliko ljudi kot še nikoli je prišlo k Adamu, da si ogledajo umetniška dela in si morda eno ali drugo kupijo. Pozornost pa so vzbudile tudi otroške risbe in fotografije, ki so prav tako nastale v dveh tečajih med slikarskim tednom.

Množica ljudi ob zaključku v Svečah

V slovenščini, nemščini in italijanščini sta Tatjana in Marja Feinig pozdravili obiskovalce, med njimi so bili številni udeleženci slikarskega tedna iz prejšnjih let, nekateri občinski odborniki in znani umetnik Hans Staudacher. Od umetnikov so morali Drago Tršar – nam koroškemu Slovincem znan kot ustvarjalec Goršetovega nagrobnega kipa – Vlado Stjepić in Mario Palli zaradi drugih obveznosti že odpotovati. Oba Koroška, Popotnig in Unterweger ter Maura Israel in Marija Rus pa so bili navzoči.

Z obiskovalci so se pogovarjali o svojem delu nasploh in o svojih umetninah, ki so nastale med enotedenskim bivanjem med ljudmi na vasi, v mednarodni slikarski in kiparski koloniji. Na ta večer je bilo v Svečah prodanih tudi toliko slik kot še nikoli poprej, in to čeravno eksponati niso bili ravno poceni.

V sklopu slikarskega tedna sta bila še tečaj risanja za otroke, ki ga je vodil Brane Ogorevc, študent arhitekture iz Ljubljane, in tečaj fotografiranja in izdelovanja slik, ki sta ga pripravila prav tako študent arhitekture Toni Reich-

Voditelji tečajev za otroke Tomo Weiss, Brane Ogorevc in Toni Reichmann (z leve).

Knjižnice manjšin v prostoru Alpe-Jadran

Konec preteklega tedna je hrvaška nacionalna knjižnica iz Zagreba v okviru skupnosti Alpe-Jadran pripravila zanimivo posvetovanje o javnem knjižničarstvu za narodne manjšine v alpsko-jadranskem prostoru. Znanstveno srečanje je potekalo v Slavoniji, v kraju Lipovljani, kjer živi štirinajst narodov. Predstavniki nacionalnih knjižnic iz Slovenije, Hrvaške, Srbije, Makedonije in Madžarske so predstavili dejavnosti knjižnično-informacijskega sistema svojih dežel za narodne manjšine, sodelovali pa so tudi knjižničarji iz vrst narodnih manjšin in večinskih narodov iz Hrvaške, Slovenije, Italije, Madžarske in Avstrije.

Avstrijo sta zastopala Margeta Domej iz Slovenske študijske knjižnice v Celovcu, ki je predstavila koroško slovensko knjižničarstvo v okviru avstrijskega, ter Nikola Benčič iz Železnega, ki je orisal probleme in potrebe gradiščanskih Hrvatov na tem področju. Izkazalo se je, da (pač tudi zaradi slabo razvitega knjižničarstva) Avstrija še najmanj naredi za svoje narodne manjšine; te so na področju javnega knjižni-

čarstva popolnoma prepuščene svoji pobudi in pomoči matičnih narodov.

Na posvetovanju je bilo ugotovljeno, da je nujna dobra mreža javnih knjižnic povsod tam, kjer živijo manjšine, ter sodelovanje med državami, v kateri manjšina živi, in matično državo. Prva naj bi skrbela za mrežo knjižnic in za potrebni kader, druga pa naj bi dala na razpolago knjižnično gradivo. S tem bi bila tudi ta nepriviligirana skupina prebivalstva deležna oskrbe s knjigami v lastnem jeziku, do katere ima po mednarodnih biblioteknih standardih vso pravico.

Sklenjeno je bilo, da bo komisija skupnosti Alpe-Jadran za knjižničarstvo pripravila smernice za nadaljnji razvoj knjižničarstva narodnih manjšin, ki naj bi jih dežele članice skupno poskušale uresničiti. Pripravila bo tudi nadaljnja posvetovanja o tej tematiki, ki postaja v času odpiranja mej in združevanja Evrope vse bolj aktualna.

**Naročite
„Slovenski
vestnik!“**

Z zanimanjem so obiskovalci razstave listali po mapah umetnikov

mann in študent grafike Tomo Weiss. Otroškega slikanja se je udeležilo okrog trideset mladih „čopičarjev“ iz Sveč in sosednjih občin. Pri tečaju fotografiranja pa so mladi udeleženci presenetili vsakogar z nenavadnimi in učinkovitimi motivi.

Na začetku tedna je predsednica mag. Feinigova rekla, da je kulturni napredek podiranje pregrad – pregrad med ljudmi in pregrad med državami. Tudi v tem oziru je

bil 10. slikarski teden uspešen. Umetniki iz treh dežel so tvorili pestro in zanimivo enoto, ki je tudi navzven z vaščani in obiskovalci živela v harmoniji in iz vsega tega črpala novo moč.

Za vse tiste, ki jim je zdaj žal, da so zamudili razstavo v Svečah, še dobra vest: v galeriji Rožek bo konec septembra (otvoritev: 22.9.1990) razstava del iz minulega desetletja sveškega slikarskega tedna. **Franci Rulitz**

Z novim šolskim letom 1990/91 je v Sloveniji pričelo veljati priporočilo republiškega Zavoda za šolstvo, da je možno kot izbirno gradivo za začetni pouk branja in pisanja slovenskega jezika v prvem razredu osnovne šole uporabljati tudi učbenik Antona Schellandra in Irene Zele Slišim, vidim, pišem, ki je lani izšel pri Mohorjevi družbi v Celovcu.

Avtorja sta se pri nastajanju tega zelo lepega in koristnega učnega pripomočka opirala na metodo Gunthilde Schmölzerjeve. K slikovitosti knjige in njeni celoviti privlačni podobi je veliko prispevala tudi avtorica ilustracij in opreme Ančka Gošnik – Godec.

SLIŠIM, VIDIM, PIŠEM tudi v Sloveniji

Po spodbudnem uvodnem sporočilu učencem in staršem o skupnem prizadevanju za uspešno učenje slovenščine je knjiga razporejena v tri sestavne dele. Prvi je namenjen osnovnemu spoznavanju glasov in besed s pomočjo slušnega in vidnega zaznavanja. Naslednji del obravnava črke, besede in preproste stavke, s pomočjo zadnjega dela pa se učenci že spopadejo z ustvarjanjem zahtevnejših ustreznih in pravičnih stavkov. Vsak od treh delov ima petnajst enot, ki so vedno vsebinsko posebej predstavljene skupaj s pregledom učnih ciljev, kar učitelju služi za sprotno spremljanje učne uspešnosti. Učiteljem so namenjena še podrobnejša metodična navodila v sklepnem delu knjige, spet posebej za vsako učno enoto.

Zaradi širše strokovne ocene se je Zavod za šolstvo Slovenije obrnil na več univerzitetnih učiteljev in na praktike v prvem razredu. Poleg tega načrtuje sodelovanje A. Schellandra in I. Zele pri usposabljanju učiteljev za uporabo tega priročnika. Pri vsem tem je torej toliko bolj presenetljivo, da smo v sobotni prilogi Dela 1. 9. 1990 prebrali docela napačno trditev nepoučene časnikarke A. Puharjeve, da Zavod za šolstvo celo prepoveduje rabo tega učbenika.

Menimo, da je predstavljena knjiga zelo primerna tudi za vsakogar katerekoli starosti, ki se želi seznaniti z osnovami slovenščine ali si jih poglobiti za nadaljnje učenje, za kar ga bo knjiga gotovo navdušila.

F.L.

Od 12. do 14. oktobra Vestnikov hit 1990:

S Slovenskim vestnikom za 1250 šil. v Medulin

Čas hiti, toda še imate možnost, da se prijavite za Vestnikov hit 1990, ki bo Vam za ugodno ceno 1250 šilingov nudil trodnevni odmor in družabnost v Medulinu na Istrski obali.

Med našimi bralkami in bralci priljubljeno potovanje bo od 12. do 14. oktobra, stanovali pa boste v hotelu „Medulin“ direktno ob obali. Pripravili Vam pa bomo seveda tudi že tradicionalni ladijski izlet, gala-večerjo ter druge družab-

nosti, da se boste čimbolje počutili v veliki Vestnikovi družini. Vestnikov hit 1990 je uredništvo organiziralo skupaj z turistično agencijo Marko Sommerger, ki je izkušen organizator takih potovanj.

Zaradi velikega zanimanja za Vestnikov hit 1990 Vas že zdaj prosimo za čimprejšnjo prijavo, da bomo lahko vsem omogočili udeležbo na našem potovanju. Prijave prejema uredništvo Slovenskega vestnika po

telefonski številki (0463) 51-43-00-30/34 oz. pismeno na naslov Slovenski vestnik, uredništvo, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec.

Po prijavi boste na domač naslov prejeli vplačilnico, seveda pa bomo objavili točen program bivanja v Medulinu ter točen vozni red avtobusov, ki bodo prišli po Vas in Vas tudi pripeljali domov.

Brž se prijavite za Vestnikov hit 1990!

Slovenski socialdemokrati začeli s prvimi akcijami

Iniciativna skupina „Del...a skupnost avstrijske narodnosti v SPÖ“ je pretekli teden imela prvo delovno sejo po poletju, na kateri so člani te skupine razpravljali o delu v poletnih mesecih ter obravnavali dejavnost iniciativne skupine v volilnem boju za parlamentarne volitve 7. oktobra letos.

Z zadovoljstvom je bilo ugotovljeno, da je članom Delovne skupnosti uspelo, da se je novo gibanje na komunalni ravni že etablriralo, tako da ima deloma že zastopnike v dvojezičnih občinah. V naslednjih tednih in mesecih se bo ta dejavnost na terenu še krepila, nadalje pa je mišljeno, da se v delo Delovne skupine znotraj SPÖ vključijo tudi druge strankine organizacije kot socialistična mladina, socialistični učitelji itd.

Iniciativna skupina bo v sodelovanju z Rennerjevim inštitutom priredila jutri, 13. septembra 1990, ob 18.30 uri v Domu sindikatov v Celovcu predavanje državnega poslanca SPÖ dr. Petra Jankowitscha o temi „Narodne skupnosti v Evropi regij“. Pred predavanjem pa bodo člani iniciativne skupine slovenskih socialdemokratov imeli daljši razgovor z zunanjepolitičnim govornikom SPÖ ter z njim sklicali tiskovno konferenco.

Iniciativna skupina slovenskih socialdemokratov, v kateri od seje do seje sodeluje

večje število Slovencev, pa bo v naslednjih dneh in tednih do

Jankowitsch o narodnih skupnostih

Na povabilo iniciativne skupine slovenskih socialistov v sodelovanju z Rennerjevim inštitutom bo referiral državni poslanec in zunanjepolitični govornik SPÖ dr. Peter Jankowitsch (slika zgoraj) jutri, 13. septembra 1990, ob 18.30 uri v Domu sindikatov v Celovcu o temi „Narodne skupnosti v Evropi regij“.

volitev 7. oktobra izvedla široko podpisno akcijo pod geslom „Narodne skupnosti za Vranitzkega“, v kateri podpisniki poudarjajo, da si kot „člani avstrijskih narodnih skupnosti želijo družbeno in politično vzdušje, ki bo moglo spremeniti sočutno strpnost v splošno akceptanco, torej v sprejemanje in integracijo v vse družbene strukture, ne da bi se bilo treba odpovedati narodnostni identiteti“. Človek oz. politik, ki je tak razvoj pospešil, pa je zvezni kancler dr. Franz Vranitzky.

Njemu bo iniciativna skupina slovenskih socialdemokratov ob priliki njegovih volilnih zborovanj na Koroškem predala zbrane podpise s katalogom konkretnih zahtev v korist zaščite in nadaljnjega pozitivnega razvoja slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, ki bo temeljil na operacijskem koledarju koroških Slovencev ter na Charti narodnostnih skupnosti.

Udeleženci seje so ob koncu odločno protestirali proti deželnemu priznanju za spornega publicista Bertla Petreija in zahtevali umik sklepa od kolegija koroške deželne vlade.

Draga praznovala

Po letih Draga ni več zbor disidentov, ampak sestavni del slovenskega političnega življenja. Tisti, ki so Drago potisnili izven uradno priznanega slovenskega prostora, so danes izginili s prizorišča, Draga pa je še tu. To je bilo v bistvu sporočilo osrednje slovesnosti pod velikim šotorom v parku Finžgarjevega doma na Opčinah.

Priznanje je Dragi dala prisotnost predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta in številnih slovenskih ministrov, ki so prisostvovali letošnji prireditvi. V treh dneh so prišli slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel, minister za kulturo Andrej Capuder, minister za Slovence po svetu Janez Dular in minister za informacijo Janez Stanič. Priznanje je Dragi med nedeljsko slovesnostjo dal tudi predsednik deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine Adriano Biasutti, največje priznanje pa je nedvomno bila ogromna množica ljudi, ki so prišli iz zamejstva, Slovenije in držav različnih celin.

Še posebej je goste in udeležence pozdravil predsednik Društva slovenskih izobražencev Sergij Pahor. Med drugim je dejal, da je Draga v 25 letih čuvala plamenček demokracije. Bila je odprta za dialog med nasprotujočimi si taboroma, trmasto pa je vztrajala kot „resonančna škatla šibkega oporečništva“. Njeno delo je bilo delo za slovenstvo, skušala je najti tudi stike z nasprotno mislečimi, ko pa so jih le-ti odklonili, je šla premočrtno po svoji poti in ob 25-letnici doživela nenavadno priznanje in potrdilo.

Pred mikrofonom so se zvrstili tudi drugi ugledni gostje. Prvi je spregovoril predsednik dežele FJK Adriano Biasutti, ki je izrazil priznanje prireditvi.

Poudaril je, da je dežela FJK že dolga leta gojila dobre stike s Slovenijo in tudi s prejšnjim režimom, seveda v upanju, da se bo sedanja republika lahko demokratično in suvereno upravljala, kot se sedaj. Biasutti je ome-

nil težave na poti v demokracijo, ki naj bo uspešna na vseh področjih, daljši odstavek pa je odmeril vprašanju slovenske manjšine v Italiji. Sam je priznal, da je izrečene teze že večkrat izrazil in resnici na ljubo nismo slišali kaj posebno novega. Dejal je, da pomeni manjšina še nerešeno vprašanje in da pot do rešitve ni lahka. Nekatere stvari je lažje zagovarjati kot pa ureničiti.

Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle je v svojem pozdravu Dragi dejal, da sam ni mislil, da bo lahko ob 25-letnici prišel pred mikrofonom kot predsednik slovenske vlade. Podčrtal je, da je bila Draga vedno v sredini slovenstva in da bi bilo sedaj nespametno prekiniti s takšno tradicijo.

Glede vlade in njenih načrtov pa je Peterle dejal, da nova vlada kljub težavam in z velikim optimizmom gradi novo slovensko stavbo. Cilj je suverena slovenska država, ki bo odprta v Evropo. Glede manjšin je predsednik dejal, da morajo imeti pravice, ki bodo na evropskih standardih.

Ob osrednji slovesnosti je Draga nudila zanimivo predavanje in okroglo mizo.

(A.C.)

To nedeljo: 8. pohod po poteh Johana, Gašperja in Lenarta!

Slovenski prosvetni društvi „Zarja“ v Železni Kapli in „Valentin Polanšek“ na Obirskem vabita v nedeljo, 16. septembra 1990, na 8. pohod po poteh Johana, Gašperja in Lenarta. Zbirališče je ob 7.00 uri pri Wölfelnu v Lobniku, cilj pohoda pa spominski dom pri Peršmanu v Lepeni.

Prebivalstvo, mladino in člane vabita k številni udeležbi prireditelja.

POMEN DVOJEZIČNOSTI

V naslednjih dneh – do 21. septembra – imajo starši po celi Koroški še možnost za odločitev, ali naj prijavijo svoje otroke(a) k slovenščini ali ne? Vprašanje, ki je nenazadnje bistvenega pomena za otrokovo bodočnost. Z odpiranjem meja proti Vzhodu ne moremo več dočeti dejstva, da se slovanski jeziki vse bolj uveljavljajo (tudi v gospodarstvu). Pred nekaj leti še smo bili vedno spet soočeni z argumentom: zakaj bi se učili slovanskih jezikov, če pa nimamo (dovolj) možnosti, da bi jih uporabljali... potem se učimo raje kar francoščine in angleščine!

Danes pa je situacija povsem drugačna: tudi na Koroškem ima v poklicu prednosti tisti, ki obvlada sosedov jezik. Lani npr. sem sodelovala v akcijski skupini brezposelnih žensk in več izmed njih je potožilo, da so imele sicer dobre izglede na delovno mesto, vendar pa je delodajalec zahteval znanje slovenskega jezika. Prav zato so se nekatere vpisale v tečaj slovenščine. Slovanskih jezikov se je težko naučiti, to vedo vsi, ki so se enega izmed njih naučili kasneje. Kakšen zaklad je torej znanje slovenščine, ki smo si ga kot otroci pridobili tako rekoč mimogrede.

Št.V.

Datum	Kraj	PIREDITVE	Prireditelj
Četrtek, 13. 9. 18.30	v hiši ÖGB v Celovcu	NARODNE SKUPNOSTI V EVROPI REGIJ, prireditelj z dr. Petrom Jankowitschem, kulturni spored: ansambel Drava iz Borovlj	Dr. Karl-Renner-Institut in delovna skupnost avstrijske narodnosti v SPÖ
Četrtek, 13. 9. 15. 9.	v Vilenici	VILENICA 90 , med drugim predstavitev nagradenca Vilenice 90 in knjižne edicije Vilenica založbe Wieser	Društvo slov. pisateljev, Zveza kult. org. Sežana
Četrtek, 13. 9. 14.00	v Domu prostev v Tinjah	MARMORIRANJE SVILENEGA BLAGA – tečaj za spretnost roke. Vodi: Erika Malle (v nemščini)	Sodalitas
Sobota, 15. 9. 14.00	v Evropski hiši v Celovcu	PURZELBAUM KASPERLTHEATER in in veliki otroški praznik, ob vsakem vremenu.	Purzelbaum-team
Nedelja, 16. 9. po maši	pred kulturnim domom na Radišah	RADIŠKO ŽEGNANJE , igra: ansambel Drava, za jedajo in pijačo je poskrbljeno	SPD Radiše
Nedelja, 16. 9. 14.00	v farni dvorani v Šentjakobu v Rožu	KULturna PRIREDITEV , nastopajo: MePZ iz Šentilja, ansambel Harmonija, duo iz Roža s citrami in harmonikaš	Društvo upokojencev v Šentjakobu v Rožu
Petek, 21. 9. 20.00	v Jueni v Čepičah pri Glasbenici	PODIJSKA DISKUSIJA , 10. oktober, izziv za mladino? Prireja Zelena izobraževalna delavnica narodnih manjšin	Zelena izobraževalna delavnica narodnih manjšin
Nedelja, 23. 9. 14.00	v Kulturnem domu „Danica“ v Šentprimozu	REDNI OBČNI ZBOR bivših pregnancev z družabnim srečanjem	Zveza slovenskih izseljencev
Torek, 25. 9. 19.30	v domu v Tinjah	NAŠ PORTRET : Karel Smolle, sodelujejo: drž. poslanec Karel Smolle in njegov dolgoletni spremljevalec mag. Marijan Pipp; pogovor vodi Mirko Bogotaj	Sodalitas

RAZSTAVE

CELOVEC

– Pri Joklu – Mola – Krpaž – Patchwork, Likovni izraz Kuna Indijancev. – Kletna galerija Mestne hiše – Urša Žajdela-Hrovat, oljne slike in keramika. – **Evropska hiša** – ženska moč, začetek vseh kultur – razstava ženskega muzeja Wiesbaden (do 21. 9.) – **Koroška deželna galerija** – razstava del Erjautza, Sandbichlerja, Wakolbingerja, Weinbergerja in Wurma (vernisaža 12. 9. ob 19.00, odprta do 30. 9.)

DUNAJ

– Galerija Carinthia – Cornelius Kolig, dela.

TINJE

Tomaž Lauko, umetniške fotografije (do 14. 9. 1990).
14. 9. Ob 19.30 Odprtje razstave del Bernharda Halmerja.

IZLETI

ŠTUDENTSKI TEDEN NA MORJU – Dugi otok-Zaglav-Zadar. Od nedelje, 9. septembra, do nedelje, 16. septembra. Na razpolago je župnijska hiša za 50 oseb, preskrbujejo pa se sami. **Prireja:** Slovenska visokošolska mladina.

SKUPNI IZLET ŠTUDENTOV na Peco. V soboto, 22. septembra, in nedeljo, 23. septembra. Skupni odhod ob 9.00 iz Globasnice.

Rešitev prejšnje križanke

Z	A	S	T	O	P	S	T	V	O
A	L	V	I	K	O	L	I	N	T
S	P	I	R	O	M	E	T	E	R
N	I	N	O	L	O	P	A	T	A
O	N	I	S	I	L	I	K	O	N
V	E	N	E	C	A	L	O	S	T
A	T	A	K	A	M	O	T	T	O

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 7. 9. 1990

		dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$	10,92	11,02
za 1 angleški funt	£	20,72	20,90
za 100 franc. frankov	f	209,15	210,95
za 100 ital. lir	Lit	0,93	0,94
za 100 dinarjev	DIN	90,00	106,00
za 100 švic. frankov	sfr	841,90	846,50
za 100 holand. guldnov	Hfl	622,00	626,40
za 100 nemških mark	DM	701,60	705,60

Posreduje: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

LOTTO	TOTO
11 22 27 34 42 44 (39)	212 211 X11 2XX
Joker: 823805	b. j. Stava: 1:7, 3:2, 0:1, 0:1 b. j.

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski
časopis
koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar, dr. Štefka Vavti.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

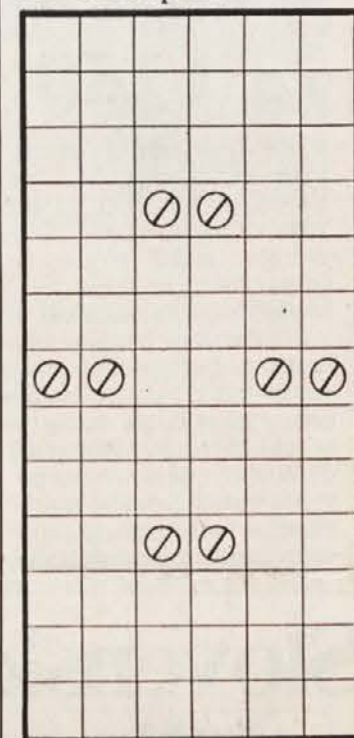
Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za pensioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za pensioniste 310 din.).

Kombinacijska križanka

ABA – ANE – ANGKOR
– ARIANA – BRALKA –
ČINELE – DARWIN –
DENVER – EKLAN –
GDANSK – GRBAČA –
GRDOST – GRMADA –
KSAVER – NGAMI –
NIL – OKTAVA –
RABIES – RAINER –
RASKAR – SAANEN –
SEKALO – TAI –
TRIERA Jože Petelin

Spodnje besede razvrstite v lik križanke vodoravno ali navpično tako, da se bodo med seboj ujemale. Dvočrkovnih pojmov ni na spisku.

OGLAS

Počitniško
stanovanje,
sobe.

Piran, yu,
telefon
0306676968 Pokličite!

Ivan Dolenc

Za dolar človečnosti

Vse sem videl, vse doživel, vse preživel. In potem sem si dolge mesece v taboriščih, pač zato, da sem pozabil hrano, ki je ni bilo, izmišljeval nova nasilja, večja in gnusnejša od vseh tistih, o katerih poroča naša nedavna zgodovina.

Vidim, da sem te prestrašil. Ne, nisem blazen. Kako bi sicer bil tule s teboj na ladji? Z imigrantsko vizo v potnem listu? Saj veš: zdravniški pregledi so silno natančni.

Morda se bojiš za ljudi, ki bi jih utegnil s temi svojimi novostmi okužiti? Ko bi videl

vse tisto, kar sem videl sam, bi mi verjel, da so ljudje vseh teh mojih idej, tudi najbolj strašnih, vredni. Navsezadnje pa jih hočem prodajati tako samo tistim, ki si jih sami želijo. Mar ni to pošteno?

„Hočeš primer, da okusiš blago, ki ga nosim napredaj?“

Prislonil je svoja usta tik ob moje levo uho in mi šepetaje orisal notranjo zgradbo ene izmed svojih zgodb. Krematorij. Esesovec. Trinajstletno dekletce. Trije živi okostnjaki kot prisilni gledalci.

Telo mi je zagorelo, kot da bi bil pijan od onemoglosti, grlo se mi je posušilo, da sem jel kašljati, živčno sem potkal s prsti po mizi pred seboj.

Prizor je bil pač strašen. Še bolj nabita je bila napetost med navzočimi. Vendar sem na tihem priznal, da je zgodba povsem mogoča, morda celo resnična.

Aaron se je glasno zasmel, ko je končal svojo pripoved. „Do Montreala imaš čas, da stvar premisliš,“ mi je zaupal.

„Tam izstopiva, poiščeva si kakšno zaposlitev, da prideva do pisalnega stroja in papirja, in potem začneva delati zase.“

Zakaj sem se neki hotel spomniti tega zanesenjaka, ki pripada toliko narodnostim in je menda še vedno v Montrealu?

Sem se ga spomnil, ker sem si nekoč mislil, da je podjeten in iznajdljiv?

Nasilje? Kaj je hotel s tem

svojim nasiljem? Je res komu potrebno? Kot kruh in voda?

Ne verjamem. Aaron je lagal samemu sebi. Obupal je nad ljudmi in življenjem. Ali je sploh še živ?

Naslednji dan sva z ženo po večerji sedela sama v kuhinji in pretehtavala vse mogoče možnosti, da bi se preselil na vzhod, v provinco Ontario, v Toronto. Tja in v Montreal beži prav vse, kar pride iz Evrope – zakaj bi se tja torej ne preselila tudi midva z najinimi dekleti? Za naju na preriji ni bilo nikjer možnosti za boljše in primernejše delo. Samotno in osamljeno življenje, podobno tistemu na divjem zahodu, naju je počasi ugonabljal. Eno je zaslužek za goli obstanek, drugo pa delo, ki bi se prileglo najinim duševnim potrebam. Bila sva še mlada – in prerijsko mesto s svojim bolnim viktorijanstvom in s svojo dolarsko

brutalnostjo nama ni imelo več kaj ponuditi. Večno bo samo kraj za težake, ki nimajo drugega izhoda.

Tako se še nisva pogovarjala v Kanadi. Pač ni bilo časa. Vedno sva imela preveč vsakdanjih skrbi.

„Čakala sem, da spregovoriš o tem.“

„Torej se strinjaš, da se odpeljeva v Toronto?“

„Seveda. Kar poglej, kaj je nastalo iz naju. Pozabila sva, da je še kaj drugega na svetu poleg dela za goli kruh in za stanarino. In kaj bo le tukaj z najinimi dekleti? Bodo šla za služkinje Angležem?“

V kleti je glasno prasketal ogenj v peči. Slišala sva tudi udarce Štefanovega kladiva. Zabijal je žebelje v tramovje svojega novega doma na skrajnem robu prerije.

(dalje prihodnjič)

12.-18. 9.	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV SLOVENIJA	V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI
SR 12. 9.	9.30 Francoščina; 10.00 Šolar-ska TV; 10.30 Nasprotniki na dirkališču; 12.10 Zunanjepoli-tični report; 13.40 Počitnice na kampingu; 14.20 Očarljiva Jeannie; 15.30 Otroški spored; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Nobenega mrliča brez Lili; 22.05 Vojaško sodiš-če; 23.25 Mannix.	17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Tri dame z žara; 18.30 Wurlitzer; 18.55 Nogomet - kvalifikacija za evropsko prvenstvo: Ferer-ski otoki-Avstrija; 20.50 Naš šef je ženska; 22.30 Aktualno; 22.35 Glasnost in prostitutke; 23.35 Jour fixe; 0.25 Poročila.	8.50 Video strani; 9.00 Spored za otroke in mlade; 10.30 Zma-ga; 11.20 Video strani; 15.05 Žarišče; 15.35 Dekameron; 18.10 Južni križ; 19.05 Risanka; 19.15 TV okno; 19.30 Dnevnik; 20.05 Film tedna: Mornar štev. 512; 22.00 Jazz orkester RTV Beograd; 22.20 Alf.	
ČE 13. 9.	10.00 Šolarska TV; 14.20 Očar-ljiva Jeannie; 14.45 Angel na zemlji; 15.30 Otroški spored; 17.05 Dežuje zlato; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v slik; 20.15 Show Mix; 21.50 Pogledi s strani; 22.00 Videote-ka: Jeklena mreža; 23.30 Vedno znova vabi ženska; 0.55 Poročila.	17.15 Stegnili so se po nebu; 18.00 Tri dame z žara; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Notranje-politični report; 21.45 Specialni kulturni report - bienale v Benetkah; 22.05 Čas v sliki 2; 22.25 Cafe Central, nato film po izbiri.	9.00 Grizli Adams; 10.05 Kruh skozi stoletja; 10.30 Muzzy in Gondoland; 10.40 Slovenci v zamejstvu; 11.10 Zakon v Los Angelesu; 15.05 Žarišče; 17.00 Dnevnik; 18.20 Čudežna leta; 19.00 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 20.05 Mihailo Lomono-sov; 21.30 Tednik; 22.55 Vse razen ljubezni.	Drug za drugim umirajo Sobota, 15. 9. 1990, TV A1, 22.05 - Kriminalka iz leta 1945 je prava odštevanka. V mračni vili na nekem otoku namerava preživeti skupinica gostov na povabilo skrivnostnega gostitelja miren vikend. Da iz te moke ne bo kruha, si lahko mislijo, ko zvejo, da jih čaka maščevanje, mi pa smo o tem lahko prepričani, ko zvemo, da je bil film posnet po romanu Agathe Christie.
PE 14. 9.	9.30 Ruščina; 10.30 Vedno znova vabi ženska; 12.00 Notranjepolični report; 13.45 Na dalnjem horizontu; 14.20 Očarljiva Jeannie; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Fal-con Crest; 19.30 Čas v slik; 20.15 Derrick; 21.20 Naš šef je ženska; 22.20 Trailer - za ljubi-telje filma; 22.50 Rio Grande.	16.25 Report z borze; 16.40 Moselbrück; 17.30 Srečanje z naravo; 18.00 Tri dame z žara; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Sonce je vzšlo na zahodu - Turčija; 21.20 Kompas; 22.00 Čas v sliki 2; 22.50 Ars Electronica 1990 - v živo.	9.00 Ključkeve dogodivščine; 9.30 Divji svet živali; 10.00 Afera prisluškovanja; 15.05 Žarišče; 18.10 Pet prijateljev; 19.00 Risanka; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 V 80 dneh okoli sveta; 21.15 Zakon v Los Ange-lesu; 22.25 Spomin na „očeta štajerskega vinogradništva“ nadvojvodo Janeza.	
SO 15. 9.	9.30 Angleščina; 11.00 Mün-chen - zgodovina mesta; 12.40 Glasnost in prostitutke; 14.20 Zmrznjena ljubezen; 16.00 Otroški Wurlitzer; 17.35 Mup-pets Show; 19.00 Milijonsko kolo; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Stava velja; 22.05 Zadnji vikend desetih zamorčkov; 23.45 Zalega brez zakona.	16.00 Moja najljubša viža; 17.00 Točke, metri in sekunde; 18.00 Tri dame z žara; 18.30 Avstrija v sliki; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Bledomodra ženska pisava; 22.20 Športna reportaža: tenis; 22.50 Vrhovodka brez mreže; 23.50 Zgodovina boogie-woo-gieja; 0.40 Poročila.	9.10 Radovedni Taček; 9.25 Zlata ptica; 9.30 Čebelica Maja; 10.00 Čudežna leta; 10.25 Zgodbe iz školjke; 11.00 Naša pesem; 14.15 Imeli bodo glas-bo; 15.55 Žarišče; 18.40 Zdra-vila; 19.10 Risanka; 19.20 TV okno; 19.30 Dnevnik; 19.59 Utrip; 20.35 Euromusica; 22.30 Srce mesta.	Kdo je bil neznani mrlič? Četrtek, 13. 9. 1990, TV A1, 22.00 - V videoteki kaže avstrijska televizija v teh tednih epizode iz nemške kriminalne serije „Jeklena mreža“ iz petde-setih in šestdesetih let. Četrtkova epizoda se vrti okrog kriminalnega primera, katerega se komisar Roggenburg po desetih letih znova loti. Igrajo Rudolf Platte (na sliki zgoraj), Mady Rahl. idr.
NE 16. 9.	9.50 Universum: Tong Tana; 10.35 Tednik; 11.00 Tiskovna ura; 12.30 Orientacija; 13.45 Vitezi okrogle mize; 17.00 Veli-kih deset; 18.30 Falcon Crest; 19.15 Lotto - žreb; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Verdi in Boito; 21.15 Šalom; 21.20 Mefistofele - opera; 0.05 Aktualno.	9.05 Kulturni tednik; 10.30 Operni pevci v badenskem gle-dališču; 11.50 Paul Kohner; 13.00 Dober dan, Koroška; 13.30 Slike iz Avstrije; 18.00 Tri dame z žara; 18.30 Avstrija v sliki; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Primer za ljudskega tožilca; 20.15 Ljubezen v nevarnosti; 21.55 Beduini iz Pariza.	9.40 Pet prijateljev; 10.05 Gra-dovi na Slovenskem; 11.25 Domači ansambli; 12.00 Kme-tijska oddaja; 13.40 Praški panoptikum; 15.35 Zlata dekle-ta; 17.05 Nevarna lady; 18.50 Risanka; 20.05 Vrnitev Katarine Kožul; 21.10 Zdravo; 22.50 Doktor Doogie Howser.	
PO 17. 9.	9.30 Avstrija v sliki; 10.30 Zad-nji vikend desetih zamorčkov; 14.20 Očarljiva Jeannie; 14.45 Angel na zemlji; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Ponedeljkov šport; 21.15 Mag-num; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Svet z Garpovega vidika; 0.25 Mannix.	17.00 Francija po naročilu; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Tri dame z žara; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žur-nal; 20.15 Nasprotniki na dirka-lišču; 21.00 Novo v kinu; 21.15 Šiling; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Znanje je uganka; 23.10 Prosto delo.	9.00 Nina in Ivo; 9.15 MPF Celje 83: mednarodno tekmovanje; 18.30 Radovedni Taček; 18.45 Čebelica Maja; 19.10 Risanka; 19.20 TV okno; 21.15 Osmi dan; 22.25 Portret slovenskega glasbenika - Bogo Leskovic; 23.05 Alfred Hitchcock pred-stavlja.	Šaljiv večer Četrtek, 13. 9. 1990, TV A1, 20.15 - Zabavna oddaja „Show mix“ ima tokrat na programu sledeče prispevke: Pozor, kamera! z novimi smešnimi zgodbicami iz vsakdanjega življenja, Harald & Eddi z glasbo in skeči ter Tietzevision (slika) s kabaretiščno obdelavo svetovne literature.
TO 18. 9.	9.30 Angleščina; 10.00 Šolar-ska TV; 10.30 Ljubezen v nevarnosti; 14.20 Očarljiva Jeannie; 14.45 Angel na zemlji; 15.30 Otroški spored; 17.05 Ramona; 18.00 Mi; 18.30 Fal-con Crest; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Universum: v deželi zma-ga; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Polnoč v Benetkah.	17.00 Šolarska TV; 17.30 Orientacija; 18.00 Tri dame z žara; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sli-ki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Zvenčja Avstrija; 21.07 Zunanjepolični report; 22.00 Čas v sliki 2; Klub 2.	9.00 Zgodbe iz školjke; 9.35 Portreti znanstvenikov; 10.00 Boj za obstanek; 10.45 Sedma steza; 11.05 Osmi dan; 15.05 Žarišče; 20.05 Zmaga; 20.55 Festivalna noč gostov Melodij morja in sonca Portorož 1990; 22.10 Dekameron.	

RADIO KOROŠKA

Sreda, 12. 9. Glasbena sreda 18.10-19.00

Večerna: 21.05.-22.00 "Že, že kaj pa poklic" - igra igralska skupina v Kotmari vasi

Četrtek, 13. 9. Rož - Podjuna - Zilja

Petek, 14. 9. Kulturno-glasbena oddaja: gledališke in lutkovne skupine so se v Fiesi pripravile na novo sezono

Sobota, 15. 9. Od pesmi do pesmi - od srca do srca - živo iz kulturnega doma v Ledincah

Nedelja, 16. 9.
6.30-7.00 Dobro jutro na Koroškem - duhovna misel (župnik T. Rozmarič)
18.10-18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 17. 9. Ali slovenščina ovira razvoj turi-zma v klopinski regiji?

Torek, 18. 9. Partnerski magazin

Dober dan, Koroška

Spored za 16. 9. 1990, ob 13.00 uri

predvidoma s temi prispevki:

- ORF - srečanje v Bekštanju
- začetek šolskega leta - veselje in problemi
- štehanje v Draščah
- zaščiteno območje Zablasko močvirje
- Mihec Mahec
- lesni sejem v Celovcu
- zastoji na avstrijsko-jugoslovanski meji ovirajo tekoči potniški in blagovni promet

Radijsko srečanje v Bekštanju

Od petka 14. do nedelje 16. septembra bo večina oddaj koroškega radia v živo iz občine Bekštanj.

Slovenski spored pa bo že od 10. septembra naprej v znamenju življenja in dogajanja v tej občini. V pone-deljek vam bomo predstavili življenjski prostor Bek-štanj, dan navrh se bomo oglasili s partnerskim maga-zinom, v gosteh pa bomo pri družini Wrolih v Ločah. Gost v glasbeni oddaji v sredo bo Joško Zeichen iz Ledinc in tudi v četrtek se bomo v oddaji Rož-Podjuna-Zilja posvetili življenju v trški občini Bekštanj. V soboto 15. septembra pa boste lahko prisluhnili oddaji voščil "Od pesmi do pesmi, od srca do srca" v živo iz kulturnega doma v LEDINCAH.

Obetajo se spremembe

Po prvem sezonskem porazu v Wolfsbergu, kjer se je Slovenski atletski klub po besedah trenerja dr. Ivana Ramšaka „blamiral do kosti“, že marsikdo ugiba o možnih personalnih spremembah v moštvu; koroško časopisje je pisalo o sporu med napadalcem Arthurjem Hanserjem in trenerjem.

Drži, da Hanserja ni bilo na tekmo, toda vse kaže, da so ga druge

obveznosti zadržale na Dunaju. Florijančič, najljubši cilj napadov kritičnih navijačev, pa je iz moštva izpadel že pred prejšnjo tekmo. Ramšak je naznanil, da bo v naslednji tekmi proti VSV/Beljaku manjkal še drugi ustaljeni igralec. Kdor na tekmi ne bo tekal in garal, pač ne bo več upoštevan.

Kljub temu pa je treba pomisliti, da Ramšak kot trener svoje mlade igralce – ki so kot

sredinski vezni igralci pred golom dokaj neizkušeni – najbolje pozna. Niso še zreli, da bi mogli odločilno vplivati na tekme, tako da bodo le sčasoma vgrajeni v moštvo in ne od danes na jutri.

V moštvu manjka igralec, ki bi podžgal in priganjal soigralce. To je Ramšaku le delno uspelo pri svoji vrnitvi med igralce, s svojimi 28 leti pa je glede na zmogljivost prekašal vse svoje tovariše. **Franci Rulitz**

Goran Stanisavljević (legionar pri SAK) je v Wolfsbergu dosegel edini gol z enajstmetrovke.

Pohodniki zavzeli Logarsko dolino

Malokdo je pričakoval, da bo šesti pohod iz Celja do Logarske doline v dolžini 75 km tako lepo uspel, kot je tokrat na prvo soboto v septembru 1990. Skupina organizatorjev, pravih entuziastov, je več mesecev delala na pripravi vse bolj popularnega peš pohoda iz Celja do centra ene izmed najlepših alpskih dolin v Evropi Logarske doline.

Začelo se je skromno pred šestimi leti, ko so se na pot do Logarske doline podali štirje pohodniki: Franc Smodiš (edini je sodeloval na vseh šestih pohodih), Berni Tratnik, Bine Javornik in Jože Zorko. Na drugem pohodu je bilo že 7 udeležencev, na tretjem 17, četrtem 64 in lani 193.

Letošnji odbor je vodil kot predsednik Jože Zorko, ob njem in z njim pa so delali še Sretan Popovič, Vlado Perčič, Franc Smodiš, Ivo Potočnik in Franc Mirnik, katerim so se zadnje dni pred pohodom in na samem pohodu pridružili še številni drugi zanesenjaki, ki so tako pripomogli, da je pohod izredno uspel. Dolga je vrsta vseh, ki so pomagali, da so pohodniki brez večjih težav in zapletov opravili zahtevno pot.

Prijavljenih je kar 789 pohodnikov, točno ob

1. uri zjutraj jih krene na dolgo in naporno pot 542. Na cilj v Logarski dolini pri planinskem domu jih uspešno pride ali prihodi 340 (63 %), ostali so omagali, največ na polovici poti v Mozirju. Kljub temu so vsi zadovoljni.

Iz Celja se je kmalu naredila dolga kolona. Sprejati so bili najbolje pripravljeni, ki so jutranjo temo rezali kar s tekočim korakom. Ustavili so se samo pri kontrolnih postajah, dobili žig, se polili z vodo in nadaljevali. Za njimi so bili dobri rekreativci, zadaj pa pravi pohodniki. Vse bolj so zaostajali tisti, ki so precenili svoje telesne fizične sposobnosti. Za takšen pohod je pač treba biti dobro pripravljen.

Prva tri mesta so osvojili predstavniki Čehoslovaške na čelu z odličnim Vatslavom Müllerjem, ki je dosegel

neverjeten rekord proge, saj je iz Celja do Logarske doline pretekel v času petih ur in osmih minut ter je tako za uro in 12 minut izboljšal lanski rekord. Na 4. mestu je bil prvi domačin Celjan Zlatko Lah, 5. tudi Celjan Brane Škoberne itd.

Tudi popoldanski dež (mnogo potnikov je prišlo na cilj povsem mokrih) ni zmotil veselja razpoloženja. Vsi so s ponosom nosili na prsih lične spominske medalje, ki jih v teh dneh z veseljem in ponosom razkazujejo prijateljem ter jih že zdaj vabijo na naslednji pohod. Organizator je zadovoljen, vendar pa si že tudi vestno beleži vse morebitne pomankljivosti, ki jih želi do prihodnjega 7. pohoda odpraviti.

Logarska dolina se tako tudi s to akcijo pogumno odpira v svet, kjer je zaradi vseh lepot tudi njen, žal doslej premalo uveljavljen, prostor. Domači in tuji "ambasadorji" pohoda ji pomagajo, da jo bo obiskovalo še več ljubiteljev lepe narave. **POPI**

ŠPORT

Športno društvo Pliberk vabi na družinsko kolesarjenje, ki bo v nedeljo, 16. septembra 1990. Start bo ob 9.30 uri pri igrišču tenisa. Ob 13.00 uri bo po končanem kolesarjenju družabnost pri klubu.

Proga bo vodila kolesarje od igrišča za tenis skozi Libuče v Globasnico, kjer bo možnost za okrepčitev. Cela proga je približno 20 km dolga in kot nalašč za družinsko kolesarjenje. Vsi prisrčno vabljeni!

NOGOMETNO OGLEDALO

ATSV Wolfsberg - SAK 3:1 (3:0)

Wolfsberg, 300 gledalcev, sodnik Ruch (povprečen); **postava SAK:** Oraže; F. Sadjak, Krausler, L. Sadjak, Kreutz; **Ramšak, Stanisavljević, Galo;** M. Sadjak, Blažs (35. Čertov), Blažej. **Gol za SAK:** Stanisavljević (66. 11-m). **Ostali rezultati:** Trg-Klopinj 1:0, VSV/Beljak-Pliberk 0:1, ASK/Celovec-Borovlje 1:1, Wietersdorf-Matrei 1:1, Breže-Šentvid 2:1, Lienz-Mölltal 0:1.

Oberglan - Bilčovs 2:1 (0:1)

Oberglan, 450 gledalcev, sodnik Hermann (hektičen); **postava Bilčovsa:** Schaunig; F. Quantschnig, Partl, W. Kuess, P. Kuess (61. Hobel); Weichboth, Stojilkovski, **Schlemitz** (61. Rauter); **Hartl,** Kogelnik, A. Quantschnig. **Gol za Bilčovs:** Hartl (17.). **Ostali rezultati:** Velikovec-Liebenfels 2:1, St. Leonhard-Ruda 1:1, Šentandraž-ASV/Celovec 2:3, Žitara vas-Vetrinj 1:1, Žrelec-Mostič 5:1, Rožek-Treibach 1:3.

Rezultati v 1. razredu-D

Šmihel-Grebinj 0:1, Labot-Pokrče 0:1, St. Michael/L.-Globasnica 0:0, Dobrla vas-Reichenfels 4:3, Metlova-Galicija 3:1, Sinča vas-Frantschach 0:1, Železna Kapla-Šentpavel 2:0.

Sele - Welzenegg 4:0 (2:0)

Sele, 100 gledalcev. **Postava Sel:** Uznik; K. Hribnik, F. Oraže, **Z. Oraže, Radosavljević;** Čertov, **Kulmež,** (46. Stern), Mak, M. Oraže, **N. Hribnik** (Božič), A. Oraže. **Goli za Sele:** A. Oraže, M. Oraže, N. Hribnik, K. Hribnik. **Ostali rezultati:** Heeresportverein-Žihpolje 1:0, Šmarjeta-Pošta 1:1, Bistrica/R.-Golovica 3:2, Poreče-Donau 3:4, DSG/Borovlje-Hörzendorf 6:0, Kriva Vrba brez igre.

Koroška liga

1. Trg	6 4 2 0	6:0	10
2. Breže	6 4 0 2	11:5	8
3. ASK/Celovec	6 2 3 1	5:3	7
4. SAK	6 2 3 1	6:5	7
5. Wietersdorf	6 2 3 1	9:9	7
6. Pliberk	6 3 0 3	9:6	6
7. Wolfsberg	6 2 2 2	11:10	6
8. Klopinj	6 2 2 2	6:6	6
9. Matrei	6 2 2 2	5:7	6
10. Mölltal	6 2 1 3	7:7	5
11. Lienz	6 1 3 2	5:6	5
12. Šentvid	6 2 1 3	4:5	5
13. ATUS/Borovlje	6 0 3 3	4:11	3
14. VSV/Beljak	6 1 1 4	4:12	3

Spodnja liga-vzhod

1. Velikovec	6 4 2 0	14:5	10
2. Vetrinj	6 3 3 0	17:2	9
3. Treibach	6 3 3 0	17:6	9
4. Žrelec	6 4 1 1	14:7	9
5. Oberglan	6 3 2 1	14:12	8
6. Liebenfels	6 2 2 2	11:10	6
7. Bilčovs	6 2 2 2	8:9	6
8. Ruda	6 1 3 2	6:11	5
9. Mostič	6 1 2 3	10:12	4
10. Žitara vas	6 0 4 2	3:7	4
11. ASV/Celovec	6 1 2 3	8:13	4
12. Rožek	6 1 2 3	5:12	4
13. St. Leonhard	6 0 3 3	4:7	3
14. Šentandraž	6 1 1 4	6:24	3

1. razred D

1. Železna Kapla	6 4 2 0	12:6	10
2. Frantschach	6 4 1 1	10:8	9
3. Pokrče	6 3 2 1	10:5	8
4. Metlova	6 2 4 0	10:5	8
5. Grebinj	6 3 2 1	9:4	8
6. Galicija	6 3 1 2	16:11	7
7. Šentpavel	6 2 2 2	9:12	6
8. St. Michael/L.	6 2 1 3	9:9	5
9. Dobrla vas	6 2 1 3	13:14	5
10. Globasnica	6 2 1 3	12:13	5
11. Sinča vas	6 0 4 2	5:9	4
12. Labot	6 2 0 4	9:16	4
13. Šmihel	6 0 3 3	6:10	3
14. Reichenfels	6 1 0 5	7:15	2

2. razred E

1. Šmarjeta	6 4 2 0	22:4	10
2. Pošta	6 4 1 1	15:6	9
3. Donau	6 4 1 1	15:14	9
4. Sele	5 3 2 0	23:2	8
5. Heeresportv.	6 2 3 1	7:6	7
6. Bistrica/R.	5 2 2 1	16:5	6
7. DSG/Borovlje	5 3 0 2	15:7	6
8. Kriva Vrba	5 1 3 1	8:7	5
9. Welzenegg	6 2 1 3	7:12	5
10. Žihpolje	6 1 2 3	8:11	4
11. Hörzenfeld	6 0 1 5	1:20	1
12. Poreče	5 0 1 4	4:24	1
13. Golovica	5 0 1 4	6:29	1

ŠAHOVSKA RUBRIKA

ureja: Silvo Kovač

Šahovska naloga št.: 78

Študija DURASA iz leta (1906)

V izenačenem materialnem položaju na šahovnici se naloga glasi: beli na potezi zmaga! Toda kako, saj črni

lovec budno nadzoruje polje b8? Če s prvo potezo beli pridobi pomemben tempo, ki odloča o zmagi.

Rešitev naloge št.: 77

Mesec dni ste imeli časa, da rešite prejšnjo šahovsko nalogo. Če ste si v poletnem času oddahnili tudi od šaha, vam zdaj posreduje pravilno rešitev. Capablanca na poučen način uveljavi prednost črnega kmeta na drugi vrsti in najprej ponudi zamenjavo trdnjav **1...Tf1+!** in po izsiljenem diriganju trdnjave

2.Tf1: pa sledi še začasna žrtev dame **2...Dh2+!!** **3.Kh2:**, ki ima smisel šele po promociji črnega kmeta v skakača! **3...gfls+** in šah ter beli se je vdal, saj črni skakač obračuna z belimi kmeti na daminem krilu.

V Novi Gorici bo od 20. do 30. septembra ženski turnir FIDE IV.-V. kategorije. Organizatorji so si želeli tudi udeležbo treh avstrijskih šahistk (Helene Mira, Karin Ladner, Maria Horvath).

Povsem zadovoljna s potekom 20. svetovnega padalskega prvenstva v Lescah pri Bledu sta člana vodstva tekmovanja Dušan Florjančič (levo) in France Primožič. V Lescah tekmujejo padalci iz 29 držav sveta, med njimi zadnjič tudi padalci iz Nemške demokratične republike. Alpski letalski center Lesce-Bled je po prvem svetovnem prvenstvu leta 1951 tokrat tretjič organizator svetovnega padalskega prvenstva. SP v Lescah traja še do 16. septembra.